

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Aneta Korcová

**Trestný čin nebezpečného vyhrožování podle
§ 353 tr. zák.**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D.

Katedra: Katedra trestního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu) : 30. 8. 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 145 189 znaků včetně mezer.

Aneta Korcová

V Praze dne 30. 8. 2018

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala JUDr. Lukáši Bohuslavovi, Ph.D. za jeho pomoc a rady při zpracování této diplomové práce.

V neposlední řadě děkuji i členům své rodiny, kteří mě podporovali během celého studia.

Obsah

Úvod	1
1. Vývoj trestného činu nebezpečného vyhrožování	2
2. Právní aspekty trestného činu nebezpečného vyhrožování	4
2.1. Kategorizace	4
2.2. Skutková podstata	6
2.3. Obligaturní znaky základní skutkové podstaty	8
2.3.1. Objekt	8
2.3.2. Objektivní stránka	9
2.3.3. Způsobilost výhrůžky vzbudit důvodnou obavu	11
2.3.4. Pachatel	14
2.3.5. Subjektivní stránka	17
2.3.6. Vymezení pojmů	19
2.4. Kvalifikovaná skutková podstata	21
2.4.1. § 353 odst. 2 písm. a) TrZ	21
2.4.2. § 353 odst. 2 písm. b) TrZ	22
2.4.3. § 353 odst. 2 písm. c) TrZ	23
2.4.4. § 353 odst. 2 písm. d) TrZ	24
2.4.5. § 353 odst. 2 písm. e) TrZ	25
3. Trestněprávní postih trestného činu nebezpečného vyhrožování	26
3.1. Druhy trestů	26
3.1.1. Nepodmíněný trest odnětí svobody	27
3.1.2. Podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody	28
3.1.3. Zákaz činnosti	29
3.1.4. Domácí vězení	30
3.1.5. Obecně prospěšné práce	31
3.1.6. Peněžitý trest	31
3.1.7. Propadnutí věci	32
3.1.8. Zákaz pobytu	33
3.1.9. Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce	33
3.1.10. Vyhoštění	33
3.1.11. Ostatní tresty	34

3.2. Trestní opatření ukládaná mladistvým	34
3.3. Tresty ukládané právnickým osobám	36
3.4. Druhy ochranných opatření	38
3.5. Zánik trestní odpovědnosti	38
4. Možnost souběhu trestného činu nebezpečného vyhrožování s jinými trestnými činy	40
4.1. Vyloučení jednočinného souběhu	40
4.2. Možnost jednočinného souběhu	41
5. Komparace s francouzskou právní úpravou	43
5.1. Historie	43
5.2. Kategorizace	45
5.3. Skutková podstata	46
5.3.1. Vyhrožování bez podmínky	48
5.3.2. Vyhrožování s podmínkou	49
5.4. Trestněprávní postih	50
Závěr	53
Seznam zkratek	56
Seznam použitých zdrojů	57
Abstrakt, klíčová slova	64
Abstract, key words	65

Úvod

Tato diplomová práce se zabývá problematikou trestného činu nebezpečného vyhrožování. V průběhu posledních tří let bylo za trestný čin nebezpečného vyhrožování odsouzeno cca 1 000 osob ročně. Ačkoli se jedná o nezanedbatelné množství případů, není tento trestný čin z hlediska odborné literatury dostatečně popsán. Cílem mé diplomové práce je podrobně rozebrat a popsat současnou úpravu trestného činu nebezpečného vyhrožování a poskytnout tak ucelený pohled na tento trestný čin. Záměrem je současně i posouzení právní úpravy. I za tímto účelem budu porovnávat českou a francouzskou právní úpravu.

Má diplomová práce je rozdělena do pěti částí. V první části se zaměřím na jednotlivé změny v právní úpravě trestného činu nebezpečného vyhrožování, kterými tento trestný čin prošel od jeho přijetí do současnosti. Ve druhé části se pak budu nejprve zabývat kategorizací tohoto trestného činu především z hlediska závažnosti a významu chráněného zájmu. Dále podrobně popíši skutkovou podstatu přečinu nebezpečného vyhrožování se zaměřením na způsobilost výhrůžky vzbudit důvodnou obavu a vysvětlení jednotlivých pojmů. Třetí část je věnovaná trestněprávnímu postihu trestného činu nebezpečného vyhrožování. V této části se v rámci jednotlivých druhů trestních sankcí, které je možno uložit za tento trestný čin, zamyslím nad vhodností jejich ukládání. Rozeberu přitom také ukládání trestních sankcí mladistvým a právnickým osobám. V poslední kapitole se pak budu věnovat možnostmi zániku trestní odpovědnosti u přečinu nebezpečného vyhrožování. Ve čtvrté části se zaměřím na možnosti souběhu jiných trestných činů s trestným činem nebezpečného vyhrožování. V poslední části se budu zabývat francouzskou právní úpravou trestného činu vyhrožování s důrazem na její komparaci s českou právní úpravou trestného činu nebezpečného vyhrožování. Závěrem pak s pomocí komparace shrnu zhodnocení současné právní úpravy trestného činu nebezpečného vyhrožování.

Při psaní této diplomové práce budu vycházet především z české a zahraniční literatury, judikatury a právních předpisů. Dále budu vycházet i ze statistik Ministerstva spravedlnosti.

1. Vývoj trestného činu nebezpečného vyhrožování

Pro správné pochopení současné úpravy trestného činu nebezpečného vyhrožování je nutné znát historický vývoj právní úpravy tohoto trestného činu. Z tohoto důvodu nejprve v této části popíši vývoj úpravy skutkové podstaty trestného činu nebezpečného vyhrožování.

Předně je nutno zmínit, že se v rámci vývoje právní úpravy trestný čin nebezpečného vyhrožování nejprve označoval jako trestný čin vzbuzení důvodné obavy. Toto lze dovodit z faktu, že měl trestný čin vzbuzení důvodné obavy až na druhy sankcí stejnou základní skutkovou podstatu jako nynější trestný čin nebezpečného vyhrožování.

Vzbuzení důvodné obavy bylo do zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, implementováno novelizací zákonem č. 56/1965 Sb., která vložila ust. § 197a ve znění: *„Kdo jinému vyhrožuje usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou takovým způsobem, že to může vzbudit důvodnou obavu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem.“* Trestný čin vzbuzení důvodné obavy byl zařazen do hlavy V. mezi trestné činy hrubě narušující občanské soužití. Jak již bylo řečeno, až na výčet sankcí ukládaných za spáchání tohoto trestného činu zůstala základní skutková podstata nezměněna až do současnosti.

Novelou zákonem č. 175/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon, byl zrušen trest nápravného opatření, který byl zavedený do československého právního řádu jako alternativa ke krátkodobému trestu odnětí svobody trestním zákonem č. 86/1950 Sb., trestní zákon. Sankce nápravného opatření byla proto odstraněna z ust. § 197a TZ.

Tato úprava zaznamenala další změnu, ke které došlo euronovelou č. 134/2002 Sb. Jedním z hlavních cílů této novelizace bylo promítnutí závazků s trestněprávním obsahem vyplývajících z práva Evropské unie do trestního zákona tak, aby Česká republika byla schopna tyto závazky vstupem do Evropské unie plnit. V rámci této novelizace byl promítnut také požadavek vyplývající z Rezoluce Evropské unie o ochraně svědků v boji proti mezinárodní organizované kriminalitě ze dne 23. 11. 1995, aby zvýšené ochrany požívali svědkové, znalci a tlumočníci, pokud je čin namířen proti nim pro plnění jejich povinností. Proto byl do ust. § 197a TZ začleněn odstavec 2 ve znění: *„Odnětím svobody až na dvě léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinností.“*¹

¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 134/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, č. 134/2002 Dz

K další podstatné změně pak došlo přijetím současného trestního zákoníku. Došlo jednak k přejmenování trestného činu vzbuzení důvodné obavy na trestný čin nebezpečného vyhrožování. Dále pak nastala změna v rámci systematického zařazení tohoto trestného činu. Zákodárce trestný čin nebezpečné vyhrožování nově upravil v ust. § 353 TrZ, který zařadil do hlavy X. zvláštní části TrZ mezi trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných a v rámci této hlavy pak do dílu 5 mezi trestné činy narušující soužití lidí. Změnu zaznamenalo také znění základní a kvalifikované skutkové podstaty. V prvním odstavci je nahrazena sankce peněžitého trestu zákazem činnosti, který je alternativním trestem k trestu odnětí svobody. V druhém odstavci jsou pak doplněny další okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby. Tyto okolnosti se většinou u trestného činu nebezpečného vyhrožování vyskytovaly, pouze nebyly upraveny. Jde o spáchání činu jako člen organizované skupiny, vůči dítěti nebo těhotné ženě, se zbraní a na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání nebo na jiném, který plnil svoji obdobnou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.²

Poslední úpravou bylo upřesnění ust. § 353 odst. 2 písm. e) TrZ. Zde se za slova „zdravotnického zaměstnání nebo povolání“ vložila slova „směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví“ a za slova „obdobnou povinnost“ se vložila slova „při ochraně života, zdraví nebo majetku“. K této úpravě došlo zákonem č. 306/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, a některé další zákony, který jako poslední provedl změny ve znění skutkové podstaty trestného činu nebezpečného vyhrožování.³

Jak můžeme vidět z jednotlivých fází vývoje trestného činu nebezpečného vyhrožování, jednotlivé novelizace reflektovaly jednak vývoj v rámci české společnosti, ale také vývoj v rámci práva Evropské unie. Osobně shledávám právní úpravu tohoto trestného činu aktuální a přesnou. Možnostmi její změny se budu zabývat v dalších částech mé diplomové práce.

² Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, č. 40/2009 Dz

³ Zákon č. 306/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, a některé další zákony, Čl. I

2. Právní aspekty trestného činu nebezpečného vyhrožování

V této části se nejprve v první kapitole zaměřím na zařazení trestného činu nebezpečného vyhrožování z hlediska jeho závažnosti a systematiky trestního zákoníku. Dále se budu podrobně zabývat popisem jednotlivých znaků skutkové podstaty tohoto trestného činu.

2.1. Kategorizace

Dle trestněprávní teorie lze trestné činy třídit podle několika hledisek. V této kapitole bych ráda zasadila trestný čin nebezpečného vyhrožování do kontextu některých dělení.

Z hlediska závažnosti se trestné činy mohou dělit dle ust. § 14 TrZ na přečiny a zločiny. Toto rozlišení bere v úvahu jednak formu zavinění a jednak délku trestu odnětí svobody, který je stanoven za daný trestný čin.⁴ Pozitivní definice ust. § 14 odst. 2 TrZ uvádí: *Přečiny jsou všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let.* Trestný čin nebezpečného vyhrožování je tedy přečinem, jelikož se jedná o úmyslný trestný čin, u něhož je možno uložit trest odnětí svobody v maximální výši 3 let. Jde tedy zároveň o nejnižší stupeň dělení dle typové závažnosti, kde se vedle trestných činů, za které lze uložit trest odnětí svobody nejvýše do tří let dále diferencují zvláště závažné zločiny a přečiny.

Dalším důležitým hlediskem je význam chráněného zájmu. Toto dělení je základem struktury zvláštní části trestního zákoníku, která se skládá z jednotlivých hlav, resp. dílů.⁵ Struktura je tvořena na základě rozdělení trestných činů dle jejich druhového objektu. Dělením objektů se budu blíže zabývat v bodě 2.3.1. Přečin nebezpečného vyhrožování je řazen mezi trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných obsažených v hlavě X. zvláštní části trestního zákoníku. V rámci této hlavy pak mezi skupinu trestných činů narušujících soužití lidí obsažených v díle 5.

Dle komentáře k trestnímu zákoníku chrání hlava X. zvláštní části TrZ *široké spektrum společenských vztahů, zájmů a hodnot, které jsou nezbytné k tomu, aby stát budovaný na principech demokracie a zákonnosti mohl bezchybně vykonávat svoje funkce. Jde o trestné činy, které přímo nebo nepřímo ohrožují řádnou činnost orgánů státu, územní samosprávy a dalších orgánů veřejné moci nebo jinak ohrožují pořádek ve věcech veřejných, zejména nerušené fungování těchto orgánů, důsledné uplatňování zákonnosti, výkon pravomoci úředních osob,*

⁴ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 140

⁵ *Ibid.*, s. 146

*čistotu veřejného života, včetně nerušeného soužití lidí, jakož i ochranu obecných zájmů i práv a svobod jednotlivců.*⁶

Díl pátý pak chrání nerušené soužití lidí ve společnosti proti jednání osob, *které z důvodu národnostního, rasového, etnického, náboženského, třídního nebo příslušnosti k určité skupině osob anebo z důvodu omezování práv a svobod příslušníků těchto skupin nebo jednotlivců narušuje občanské soužití násilím, vyhrožováním, podněcováním k nenávisti, hanobením nebo dlouhodobým pronásledováním.*⁷

Jak jsem již uvedla v kapitole 1, přečin nebezpečného vyhrožování navázal na trestný čin vzbuzení důvodné obavy, který byl upraven v ust. § 197a TZ. Společně s dalšími trestnými činy byl řazen do samostatné hlavy V. zvláštní části téhož zákona, která obsahovala trestné činy hrubě narušující občanské soužití. Je nutné zmínit, že hlava III. zvláštní části téhož zákona obsahovala trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných. Zákonodárce se však rozhodl zařadit trestný čin vzbuzení důvodné obavy do hlavy V. zvláštní části zákona č. 140/1961, trestní zákon, která byla dle prof. Jelínka pro různorodost trestných činů nazývána jako hlava sběrná.⁸ Zde byly řazeny trestné činy, které směřovaly proti skupinovým zájmům i trestné činy týkající se jednotlivce.⁹

Zde se nabízí otázka vhodnosti zařazení přečinu nebezpečného vyhrožování, jehož úprava má chránit jednotlivce proti některým závažným výhrůžkám¹⁰, v rámci systematiky zvláštní části TrZ. Proti tomuto řazení vystupuje Visinger, který by zařadil tento trestný čin (společně s trestným činem nebezpečného pronásledování) do II. hlavy zvláštní části TrZ, která upravuje trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství. Nelogický je dle Visingera fakt, že nebezpečné vyhrožování stejně jako nebezpečné pronásledování nemají s ostatními trestnými činy obsaženými v hlavě X. zvláštní části TrZ společný objekt. Na rozdíl od ostatních trestných činů obsažených v této hlavě zde dle něj není cílem ochrana skupinových zájmů. Svůj názor podporuje příkladem trestného činu poškozování cizích práv, který zákonodárce přesunul z hlavy V. zvláštní části TZ do dílu 2. hlavy II. zvláštní části TrZ upravující trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství.¹¹

⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 3109 – 3370

⁷ Ibid.

⁸ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 822

⁹ ŠÁMAL, Pavel, František PŮRY a Stanislav RIZMAN. *Trestní zákon: komentář*. 6., dopl. a přeprac. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. Komentované zákony (C.H. Beck). ISBN 80-7179-896-7, s. 1182 – 1251

¹⁰ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 3284

¹¹ VISINGER, R. Jak postihovat stalking? Zamyšlení nad novou právní úpravou. *Trestněprávní revue*. 2009, č. 11, s. 334

Visingerův názor o odlišném objektu lze podpořit zněním důvodové zprávy k TrZ, dle které má hlava X. zvláštní části TrZ obsahovat trestné činy proti kolektivním zájmům a právům, tedy proti státu, mezinárodním organizacím vytvářeným státy, státním i samosprávným orgánům, úředním osobám, některým vybraným právníckým osobám a jiným organizacím.¹²

Dalším důvodem pro přemístění tohoto trestného činu je fakt, že dle teorie díl 5. hlavy X. zvláštní části TrZ chrání před útoky z rasistických či jiných diskriminačních důvodů, což neodpovídá podstatě trestného činu nebezpečného vyhrožování.¹³

Proti současnému zařazení tedy vystupuje hned několik argumentů. Ačkoli přečin nebezpečného vyhrožování dle mého názoru bezesporu narušuje soužití lidí ve společnosti, osobně bych ve světle zmíněných argumentů změnila systematické zařazení tohoto trestného činu. Řešením by bylo zařadit přečin nebezpečného vyhrožování do hlavy II. zvláštní části TrZ, která poskytuje ochranu rozvoji osobnosti proti různým typům zásahů, mezi nimiž je i vytváření nátlaku na vůli člověka v rámci jejího utváření.¹⁴ Individuální objekty trestných činů obsažených v této části TrZ se dle mého názoru v porovnání s individuálními objekty trestných činů obsažených v hlavě X. více shodují s objektem přečinu nebezpečného vyhrožování. Dále je v hlavě II. zvláštní části TrZ chráněn přímo jednatel a jeho zájmy, což koresponduje s individuálním objektem trestného činu nebezpečného vyhrožování.

Dle trestněprávní nauky lze třídit trestné činy ještě jinými způsoby. Kategorizací dle způsobu jednání, formy zavinění, druhu následku, faktu, zda vyvolávají účinek a okruhu subjektů, které se mohou trestného činu dopustit, se budu zabývat v rámci jednotlivých částí skutkové podstaty trestného činu nebezpečného vyhrožování.

2.2. Skutková podstata

Termín „skutková podstata trestného činu“ není zákonodárcem definován. Musíme tedy čerpat z trestněprávní nauky, která vymezuje tento termín jako souhrn typických znaků, které na jedné straně vyjadřují typovou škodlivost daného druhu trestného činu pro společnost a na druhé straně odlišují tento druh trestného činu od jiných druhů trestných činů.¹⁵ Skutková podstata je jedním z formálních znaků trestného činu a její znaky jsou uvedeny v obecné i zvláštní části TrZ.

¹² Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, č. 40/2009 Dz, beck

¹³ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 3109

¹⁴ *Ibid.*, s. 1686 – 1831

¹⁵ ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*. 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-358-7, s. 97

Hlavní význam skutkové podstaty tkví v přesném vymezení podmínek trestní odpovědnosti, které se děje výčtem znaků trestného činu.¹⁶ Dle zásady nullum crimen sine lege certa tak musí být vyjádřena jasně, přesně, srozumitelně, dostatečně určitě a podrobně. Tato zásada je dovozována z čl. 39 Listiny základních práv a svobod.

Ustanovení § 353 TrZ zavádí trestný čin nebezpečného vyhrožování v následujícím znění:

(1) Kdo jinému vyhrožuje usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou takovým způsobem, že to může vzbudit důvodnou obavu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) jako člen organizované skupiny,

b) vůči dítěti nebo těhotné ženě,

c) se zbraní,

d) na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti, nebo

e) na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví nebo na jiném, který plnil svoji obdobnou povinnost při ochraně života, zdraví nebo majetku vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.

Skutkové podstaty se mohou dělit hned z několika hledisek. V rámci struktury skutkové podstaty se u přečinu nebezpečného vyhrožování jedná o složitou alternativní skutkovou podstatu, neboť ji lze alternativně naplnit vyhrožováním usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou.¹⁷ Dále se jedná o skutkovou podstatu popisnou, jelikož pouze popisuje znaky trestného činu bez odkazu na obecnou či konkrétní normu. Skutkové podstaty se mohou rozlišovat podle mnoha dalších hledisek, jakými jsou například objekt, způsob jednání, účinek, subjekt atd.¹⁸

Dále bych se ráda zabývala dělením dle závažnosti trestných činů. V rámci tohoto dělení rozeznáváme základní, kvalifikovanou a privilegovanou skutkovou podstatu trestného činu. Základní skutková podstata představuje základní formu daného trestného činu, kterou můžeme

¹⁶ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 158 - 160

¹⁷ ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*. 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-358-7, s. 101

¹⁸ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 58, 162 - 165

u trestného činu nebezpečného vyhrožování nalézt v ust. § 353 odst. 1 TrZ. Pokud k základní skutkové podstatě přistoupí okolnost, která závažnost trestného činu zvýší, vzniká kvalifikovaná skutková podstata trestného činu. U trestného činu nebezpečného vyhrožování je uvedena v ust. § 353 odst. 2 TrZ. Kvalifikačními důvody zvyšující závažnost daného trestného činu shledávám v individuálním objektu (např. výhrůžka vůči dítěti nebo těhotné ženě) a způsobu provedení trestného činu (např. výhrůžka se zbraní). Skutková podstata privilegovaná vzniká naopak přistoupením okolnosti, která škodlivost činu podstatně sníží.¹⁹ Privilegovaná skutková podstata u trestného činu nebezpečného vyhrožování nefiguruje.

2.3. Obligatorní znaky skutkové podstaty

K existenci skutkové podstaty trestného činu je zapotřebí, aby měla všechny obligatorní znaky, kterými jsou objekt, objektivní stránka, pachatel a subjektivní stránka.²⁰ V dalších bodech se budu detailněji zabývat jednotlivými obligatorními znaky v souvislosti s přečinem nebezpečného vyhrožování.

2.3.1. Objekt

Dle právní nauky se objektem trestného činu rozumí *právní hodnoty a zájmy, na jejichž zachování má společnost zvláštní zájem, takže jim stát poskytuje trestněprávní ochranu. Jedná se o abstraktní duchovní hodnoty společenského řádu, které jsou předmětem ochrany v trestním právu, a nikoli o konkrétní reálné předměty.*²¹ Jde tedy pouze o abstraktní konstrukci, která zpravidla není vyjádřena v zákoně a objekt tak musíme dovozovat výkladem. Objekt je důležitý pro správnou právní kvalifikaci skutku a jeho odlišení od jiných forem protiprávního jednání.

Objekt můžeme dělit dle stupně obecnosti na obecný (rodový), druhový (skupinový) a individuální. Obecný objekt je souhrn nejdůležitějších vztahů, zájmů a hodnot, které chrání trestní zákon. Druhový objekt je pak charakterizován jako vyjádření společných rysů individuálních objektů jednotlivých trestných činů. Rozdělení trestných činů dle druhových objektů je velmi důležité, neboť je na něm postaveno systematické dělení zvláštní části TrZ. Má tedy klíčový význam pro zařazení trestného činu do jednotlivých hlav a dílů, jak již bylo zmíněno v kapitole 2.1. Dále z něj také můžeme poznat, jakou důležitost přikládá zákonodárce

¹⁹ ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*. 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-358-7, s. 100

²⁰ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 58, 161

²¹ ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*. 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-358-7, s. 117

jednotlivým chráněným hodnotám, jelikož pořadí jednotlivých hlav zvláštní části TrZ odráží pořadí chráněných hodnot z hlediska významu. Zatímco systematika zvláštní části TZ kladla na první místo zájmy společenské a poté až zájmy jednotlivce, nová systematika zvláštní části TrZ nadřadila základní lidská práva a svobody nad ostatní zájmy.²² Druhovým objektem trestného činu nebezpečného vyhrožování je *právním řádem upravená činnost orgánů veřejné moci a úředních osob, kterou se zabezpečují úkoly vyplývající z jejich funkcí a dále důležité principy soužití lidí ve společnosti*.²³ Tento trestný čin byl zařazen do hlavy X. zvláštní části TrZ, po které následují v rámci této nové hierarchie pouze dvě další hlavy.²⁴

Individuální objekt, který je nutným znakem skutkové podstaty, můžeme chápat ve dvou rovinách. V rovině obecné je jako výšeč společenských vztahů znakem skutkové podstaty trestného činu. Jak již bylo zmíněno v rámci kapitoly 2.1., obecným individuálním objektem přečinu nebezpečného vyhrožování je zájem na ochraně jednotlivce před některými závažnými výhrůžkami, jež mohou vzbudit důvodnou obavu. V rovině konkrétní je pak jedinečným společenským zájmem, který byl konkrétním trestným činem narušen. Ten však nepatří k obligatorním znakům skutkové podstaty trestného činu.²⁵

Objekt můžeme dále dělit na hlavní (primární) a vedlejší (sekundární). Hlavním objektem jsou nejdůležitější společenské vztahy, proti nimž trestný čin bezprostředně útočí. Vedlejším objektem jsou pak ostatní společenské vztahy, které jsou trestným činem postíženy jen nepřímo. Vedlejší objekty nepatří k obligatorním znakům skutkové podstaty, a jelikož jsou pokaždé jiné, nelze je dovést z jednotlivých ustanovení TrZ.²⁶ U přečinu nebezpečného vyhrožování by mohlo například jít o narušení vývoje dítěte, pokud by byl přečin spáchán vůči dítěti.

2.3.2. Objektivní stránka

Dalším z obligatorních znaků skutkové podstaty trestného činu je objektivní stránka trestného činu. Ta charakterizuje způsob spáchání trestného činu a jeho následky.²⁷

²² JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 166, 168 - 171

²³ ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRÍVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*. 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-358-7, s. 867; Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 3. 2015, sp. zn. 7 Tdo 149/2015-25

²⁴ XIII. hlava zvláštní části TrZ není zařazena dle hlediska závažnosti trestných činů, ale kvůli jejímu zvláštnímu charakteru, který přesahuje rámec vnitrostátní úpravy. (Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, č. 40/2009 Dz)

²⁵ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 171, 862

²⁶ *Ibid.*, s. 171 – 172

²⁷ ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRÍVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*. 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-358-7, s. 123

Objektivní stránka trestného činu zahrnuje obligatorní znaky, kterými jsou jednání, následek trestného činu a příčinný vztah mezi jednáním a následkem. Může dále zahrnovat i fakultativní znaky, mezi které se řadí například místo a čas jednání, hmotný předmět útoku a účinek. Tyto znaky jsou nepovinné a nemusí být tedy obsaženy ve všech skutkových podstatách. Pokud se však v některé skutkové podstatě vyskytují, stávají se obligatorními a musí být naplněny.²⁸ Dále se budu zabývat jednotlivými obligatorními a fakultativními znaky objektivní stránky trestného činu.

Jednání je definováno jako projev vůle ve vnějším světě. Jednání v sobě pojí dvě složky. Jednak složku psychickou (vnitřní), kterou je vůle, a jednak složku fyzickou (vnější), kterou je projev vůle. Pokud chybí některá z těchto složek, nepůjde o jednání ve smyslu trestního práva. V rámci jednání rozlišujeme trestné činy komisivní a omisivní. Trestné činy komisivní lze spáchat pouze konáním. Trestné činy omisivní jsou pak ty, které jsou spáchány opomenutím, tedy nekonáním. Spáchání přečinu nebezpečného vyhrožování vyžaduje z logiky věci aktivní jednání. Jedná se tedy o trestný čin komisivní spočívající v projevu vyhrožování jinému usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou. Z hlediska jednání je také důležitý způsob, jakým je trestný čin spáchán. Ten může být i důvodem pro vyšší trestní sazbu, jako je tomu u přečinu nebezpečného vyhrožování například v ust. § 353 odst. 2 písm. c) TrZ, kde je upraveno spáchání tohoto přečinu se zbraní.²⁹

Dalším obligatorním znakem je následek trestného činu. Dle prof. Jelínka následkem rozumíme *porušení nebo ohrožení hodnot, které jsou objektem trestného činu*. Toto porušení či ohrožení je způsobeno jednáním, které je charakteristické pro určitý trestný čin. Následky můžeme dělit dle několika kritérií. Stejně jako je tomu u dělení objektu, může být následek hlavní (primární) či vedlejší (sekundární), jak bylo již zmíněno v bodu 2.3.1. Následky můžeme dále třídit na poruchové a ohrožovací. U přečinu nebezpečného vyhrožování půjde o následek ohrožovací, neboť jednání pachatele je způsobilé vzbudit důvodnou obavu. Dle teorie se dále následky dělí na následky, těžší následky, škodlivé následky a zvláště těžké a těžko napravitelné následky. U přečinu nebezpečného vyhrožování můžeme nalézt v rámci skutkové podstaty následek a těžší následek, který je uveden v kvalifikované skutkové podstatě tohoto přečinu.³⁰

Posledním obligatorním znakem objektivní stránky trestného činu je příčinný vztah, který musí existovat mezi jednáním a následkem trestného činu. Pachatel tak musí svým jednáním způsobit trestně relevantní následek. U přečinu nebezpečného vyhrožování tak musí jít o jednání

²⁸ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 161

²⁹ Ibid, s. 177, 184

³⁰ Ibid., s. 184 - 189

pachatele, který svým chováním vzbudí v jiném důvodnou obavu. Zároveň musí být vývoj této příčinné souvislosti zahrnut zaviněním alespoň v hrubých rysech, neboť nezaviněné následky se nepřičítají.³¹

Objektivní stránka přečinu nebezpečného vyhrožování obsahuje také několik fakultativních znaků. Jedním z nich je hmotný předmět. Tím jsou v rámci základní skutkové podstaty lidé, na které pachatel trestného činu bezprostředně útočí, čímž zasahuje objekt trestného činu. V rámci kvalifikované skutkové podstaty by se pak mohlo jednat o dítě, těhotnou ženu a další osoby ve speciálním postavení. Předmět má svůj význam v trestním řízení, zvláštní vlastnosti předmětu útoku totiž individualizují skutek a usnadňují odhalení, vypátrání a usvědčení pachatele trestného činu.³²

Porušení předmětu nazýváme účinkem. Dle prof. Šámala je taktéž účinek jedním z fakultativních znaků objektivní stránky trestného činu.³³ Dle účinku můžeme trestné činy dělit na materiální (výsledčné) a formální (čistě činnostní či nečinnostní). U přečinu nebezpečného vyhrožování půjde patrně o trestný čin formální, který bude spáchán pronesením výhrůžky. Dalším z fakultativních znaků, který můžeme nalézt u objektivní stránky přečinu nebezpečného vyhrožování, je prostředek trestného činu. Zde se jedná o spáchání tohoto trestného činu se zbraní, jak je uvedeno v ust. § 353 odst. 2 písm. c) TrZ.³⁴

Objektivní stránka přečinu nebezpečného vyhrožování spočívá tedy ve vyhrožování usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou takovým způsobem, že to může vzbudit důvodnou obavu o život nebo zdraví či obavu z jiné těžké újmy. Pokud by pachatel hrozil jen prostou újmou na zdraví, nebyla by naplněna skutková podstata a to i v případě, kdy by takovou výhrůžku poškozená osoba vnímala jako důvodnou obavu o svůj život.³⁵ K posouzení, zda došlo k naplnění objektivní stránky skutkové podstaty přečinu nebezpečného vyhrožování, je nutné zjistit, zda byla výhrůžka způsobilá vzbudit důvodnou obavu.

2.3.3. Způsobilost výhrůžky vzbudit důvodnou obavu

Předně je třeba uvést, že není nutné, aby v oběti pocit důvodné obavy skutečně vznikl. Postačí, že je jednání způsobilé vyvolat u poškozeného důvodnou obavu z jeho uskutečnění.³⁶

³¹ Ibid., s. 189 - 194

³² Ibid., s. 195

³³ ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*. 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-358-7, s. 146

³⁴ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 147, 195

³⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 4. 2014, sp. zn. 7 Tdo 476/2014-26

³⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 3. 1994, sp. zn. Tzn 57/93

I v případě sdělení oběti, že neměla z výhrůžky strach, tedy není vzbuzení důvodné obavy vyloučeno.³⁷ Dále se ani nevyžaduje, aby pachatel myslel tyto své výhrůžky vážně.³⁸

Pro posouzení zda je výhrůžka objektivně způsobilá vyvolat u poškozeného důvodnou obavu z jejího uskutečnění, je třeba vzít v úvahu konkrétní okolnosti případu, jako jsou například způsob použití předmětu útoku, intenzita vedeného úderu³⁹ a dále zejména povaha výhrůžky a porovnání fyzických a charakterových vlastností pachatele na straně jedné a fyzických a povahových vlastností poškozeného na straně druhé s přihlédnutím k jejich vzájemnému vztahu.⁴⁰ Například z okolnosti, že výhrůžka byla adresována starší osamělé ženě nebo dítěti, lze usuzovat, že vyhrožování bylo způsobilé vzbudit důvodnou obavu.⁴¹ Dále výhrůžka střelnou zbraní bude způsobilá vyvolat důvodnou obavu i u osoby, která má jinak nad pachatelem výraznou fyzickou převahu.⁴² Bude tomu tak dokonce i za situace kdy by pachatel manipuloval s dlouhou střelnou zbraní a poškozenému dával zřetelně najevo, že je ozbrojen, avšak vzdálenost mezi ním a poškozeným tvořila několik desítek metrů a poškozený nemohl rozpoznat druh a účinky takové zbraně.⁴³

V rámci zkoumání schopnosti výhrůžky vyvolat důvodnou obavu je nutné hodnotit také závažnost konkrétního vyhrožování. Je totiž nezbytné odlišit nebezpečné vyhrožování od projevů, při kterých bylo použito silných slov, ale ve skutečnosti o nic závažnějšího nešlo.⁴⁴

Výroky pachatele jsou tak třeba hodnotit ve spojení s dalším konáním a projevy. Proto se nevyžaduje, aby výhrůžka pachatele obsahovala slova přímo vyjadřující vyhrožování usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou, pokud byly činěny úkony svědčící o záměru vzbudit v poškozeném důvodnou obavu z usmrcení nebo způsobení těžké újmy (např. prohlášení, že měl pachatel poškozeného raději zabít než zmlátit).⁴⁵ Přitom není podstatné ani to, zda pachatel vyjádřil svůj verbální útok ještě jiným způsobem (např. fyzickým útokem), pokud je důvodnost obavy u poškozené osoby naplněna souhrnem okolností, které svědčí o nutné intenzitě vyhrožování.⁴⁶

³⁷ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 19. 5. 1921, sp. zn. Kr II 158/21

³⁸ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 862

³⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. 10. 1990, sp. zn. 7 Tz 44/90

⁴⁰ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 862; Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 10. 2015, sp. zn. 3 Tdo 1229/2015-21

⁴¹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 3284

⁴² Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2012, sp. zn. 7 Tdo 1524/2011

⁴³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 8. 2017, sp. zn. 3 Tdo 961/2017

⁴⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 10. 2014, sp. zn. 3 Tdo 1360/2014

⁴⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 3. 2010, sp. zn. 8 Tdo 254/2010

⁴⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 7 Tdo 902/2012

Pro posouzení závažnosti výhrůžky je dále nutné vzít v potaz kromě slovního obsahu výroku i celkové chování v době události a také před a po události.⁴⁷ V době události jde o chování, které dokazuje odhodlání pachatele výhrůžky splnit (např. výhrůžka usmrcením nebo způsobením těžké újmy na zdraví doprovázená použitím nože či pozvednutím jiné zbraně).⁴⁸

V rámci chování před událostí lze přihlédnout i k poznatkům o minulých projevech obviněného, které poškození v době výhrůžek měli k dispozici.⁴⁹ V této souvislosti by se také měl vzít v úvahu vztah mezi pachatelem a poškozenou osobou. Nevyžaduje se, aby byla poškozená osoba v nějakém konkrétním vztahu k pachateli, anebo aby mezi nimi již dříve došlo ke konfliktům.⁵⁰ Nicméně jejich možný vztah může být stále důležitý k posouzení závažnosti výhrůžky. Například pokud má vztah oboustranně intenzivní a dlouhodobý průběh a poškozená osoba vzhledem ke svým osobnostním rysům zpravidla vyžaduje ve vztahu dominantnější chování partnera, pak s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti nemusí být ani při naplnění formálních znaků naplněna skutková podstata trestného činu nebezpečného vyhrožování.⁵¹ Takovýto druh vztahu však ještě nutně nevylučuje možnost vyvození trestní odpovědnosti za trestný čin nebezpečného vyhrožování. Podstatné je to, zda jednání výrazně vybočilo z běžných sporů.⁵²

Výhrůžka však nemusí být spáchána pouze verbálními projevy. I neverbální komunikaci (např. gesta) lze považovat za způsobitou vyvolat důvodnou obavu.⁵³ Nelze ji však takto hodnotit bez dalšího.⁵⁴ Je tedy nutné takové chování, které by jednoznačně projevilo pachatelův úmysl vyhrožování. Například v případě pohybu ruky, kterým pachatel poškozené osobě naznačuje podřezání krku, je za situace, kdy ji předtím bez zjevného důvodu slovně napadl a vyslovil i výhrůžky směřující proti jejímu životu, dostatečným gestem vyvolávajícím v poškozené osobě důvodnou obavu o vlastní život.⁵⁵

Důvodnost obavy může dále umocnit i osoba pachatele a jeho projevy. Je však nutné odlišit případ, kdy výhrůžku vysloví osoba pod vlivem emočního vypětí a jde o zcela ojedinělý exces z obvyklých projevů. Jiný bude pak případ osoby, která takto reaguje opakovaně a má sklony k agresivním projevům.⁵⁶

⁴⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 3. 1994, sp. zn. Tzn 57/93

⁴⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 10. 2014, sp. zn. 3 Tdo 1360/2014; Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 22. 1. 1971, sp. zn. 3 Tz 140/70

⁴⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2017, sp. zn. 6 Tdo 419/2017

⁵⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 7 Tdo 902/2012

⁵¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2015, sp. zn. 7 Tdo 1178/2015-24

⁵² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 10. 2017, sp. zn. 3 Tdo 776/2017

⁵³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2012, sp. zn. 11 Tdo 603/2012

⁵⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 3. 2011, sp. zn. 8 Tdo 282/2011

⁵⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 10. 2013, sp. zn. 3 Tdo 1042/2013-23

⁵⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 2. 2017, sp. zn. 6 Tdo 87/2017

Dalším důležitým znakem, který musíme zkoumat, je intenzita výhrůžky. Projevy totiž musí mít potřebnou intenzitu, aby vzbudily důvodnou obavu.⁵⁷ Ne každý projev pachatele, jehož podstatou jsou výhrůžky způsobilé negativně působit na psychiku oběti, tedy naplňuje skutkovou podstatu.⁵⁸

Z hlediska způsobu vyhrožování, nemusí jít jen o vyhrožování bezprostřední, ale může být taktéž směřováno do budoucnosti. Adresáti výhrůžky nemusí být ani přítomni, musí se však o jejím konkrétním obsahu dozvědět. Stačí, když je výhrůžka adresována poškozenému takovým způsobem, že pachatel si je vědom toho, že se poškozený o ní dozví.⁵⁹ Například v případě, že obviněný adresoval dopisy se závažným obsahem institucím (Kancelář prezidenta republiky, Česká televize), u nichž lze minimálně předpokládat takovou míru zodpovědnosti, že jim věnují náležitou pozornost a zpraví o nich poškozeného.⁶⁰ Pokud však pachatel pronesl výhrůžku pouze v přítomnosti třetí osoby a konkrétní osoba nevěděla o existenci ani obsahu výhrůžky, nemohla v ní vzbudit ani důvodnou obavu ve smyslu přečinu nebezpečné vyhrožování podle ust. § 353 odst. 1 TrZ.⁶¹

K distančním způsobům vyhrožování patří například vyhrožování prostřednictvím další osoby, telefonicky, dopisem apod. V rámci vyhrožování prostřednictvím poštovní služby lze uvést konkrétní případ pachatele, který zasílal korespondenci na adresu poškozených z výkonu trestu.⁶² V dnešní době moderních informačních technologií mají pachatelé také rostoucí škálu prostředků, kterými může být spáchán trestný čin nebezpečného vyhrožování. Známé jsou například případy vyhrožování prostřednictvím Twitteru, kde však byli pachatelé odhaleni i přes použití anonymních účtů.⁶³ K dalším konkrétním případům lze uvést vyhrožování prostřednictvím zaslání SMS,⁶⁴ nebo zaslání výhrůžných zpráv prostřednictvím internetového serveru "Seznam Lidé" a komunikační služby ICQ.⁶⁵

2.3.4. Pachatel

Dalším z obligatorních znaků skutkové podstaty trestného činu je pachatel. Dle ust. § 22 odst. 1 TrZ je pachatelem trestného činu, *kdo svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty*

⁵⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 11. 2002, sp. zn. 5 Tdo 909/2002

⁵⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2017, sp. zn. 3 Tdo 89/2017

⁵⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 3284; Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 3. 2011, sp. zn. 8 Tdo 282/2011

⁶⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2007, sp. zn. 7 Tdo 799/2007

⁶¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 3. 2011, sp. zn. 8 Tdo 282/2011

⁶² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2004, sp. zn. 11 Tdo 1003/2004

⁶³ Článek "Two guilty over abusive tweets to Caroline Criado-Perez" ze 7. 1. 2014

⁶⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu z 16. 7. 2014, sp. zn. 8 Tdo 1415/2013

⁶⁵ Smejkal Vladimír, Nebezpečné vyhrožování a pronásledování, článek ze dne 22. 9. 2015, RoLi. 2015, číslo 9, strana 27

trestného činu nebo jeho pokusu či přípravy, je-li trestná. Aby mohla být fyzická osoba považována za pachatele, musí být dále trestně odpovědná. Ke vzniku trestní odpovědnosti musí dovršit dle ust. § 25 TrZ patnáctý rok svého věku a v době činu být přičetná. Trestní zákoník přitom nedefinuje pojem přičetnosti, nýbrž uvádí důvody, které přičetnost vylučují. Dle ust. § 26 TrZ tak není přičetný ten, *kdo pro duševní poruchu⁶⁶ v době spáchání činu nemohl rozpoznat jeho protiprávnost nebo ovládat své jednání.* U mladistvých pak přistupuje ještě další podmínka. Mladistvý musí být navíc být podle ust. § 5 odst. 1 ZSVM dostatečně rozumově a mravně vyspělý, aby byl schopen rozpoznat protiprávnost svého činu nebo ovládnout své jednání. Pro úplnost je ještě nutné dodat, že dle ust. § 113 TrZ se *pachatelem rozumí, nevyplývá-li z jednotlivého ustanovení trestního zákona něco jiného, i spolupachatel a účastník.⁶⁷* Z povahy věci může mít pachatel přečinu nebezpečného vyhrožování spolupachatele či účastníka.

Za pachatele se považuje dle ust. § 22 odst. 2 TrZ i tzv. nepřímý pachatel, který užije ke spáchání trestného činu jiné osoby, která je v rukou pachatele tzv. „živým nástrojem“, přičemž taková osoba sama nejedná nebo nejedná zaviněně. Nepřímé pachatelství lze spáchat i úmyslným opomenutím.⁶⁸ Z hlediska přečinu nebezpečného vyhrožování bych osobně viděla nepřímé pachatelství jako možné například v případě, kdy by pachatel vyhrožoval distančně prostřednictvím další osoby.

Některé trestné činy vyžadují ještě splnění další podmínky, které se váží na osobu pachatele. Většinu trestných činů může sice spáchat kdokoli (hovoříme o obecných trestných činech), někdy je však zapotřebí splnění ještě dalšího znaku představující zvláštní vlastnost, postavení nebo způsobilost pachatele. Tyto znaky pak dle ust. § 114 odst. 1 TrZ osoba musí mít, aby se stala pachatelem. V závislosti na těchto znacích rozeznáváme subjekt konkrétní, u kterého se vyžaduje zvláštní vlastnost (např. matka dítěte v ust. § 142 TrZ) a speciální, u kterého se vyžaduje zvláštní způsobilost či postavení (např. u vojenských trestných činů). Dále rozlišujeme pravé zvláštní delikty, u kterých je speciální vlastnost, způsobilost či postavení uvedena v základní skutkové podstatě a nepravé zvláštní delikty, u kterých jsou tyto znaky uvedeny ve kvalifikované skutkové podstatě.⁶⁹ Přečin nebezpečného vyhrožování je obecným trestným činem, jelikož ho může spáchat kdokoli. Domnívám se, že se dále jedná o nepravý zvláštní

⁶⁶ Mimo duševní poruchy vyplývající z duševní nemoci se jí dle ust. § 123 TrZ rozumí i hluboká porucha vědomí, mentální retardace, těžká asociální porucha osobnosti nebo jiná těžká duševní nebo sexuální odchylka.

⁶⁷ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 317

⁶⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, č. 40/2009 Dz

⁶⁹ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 116 – 117

delikt, neboť se v rámci kvalifikované skutkové podstaty vyžaduje od pachatele v ust. § 353 odst. 2 písm. a) TrZ spáchání činu ve zvláštním postavení člena organizované zločinecké skupiny.

Pachatelé trestných činů (ať již přímými nebo nepřímými) mohou být vedle fyzických osob též mladiství a právnické osoby. Ustanovení TrZ se použijí subsidiárně k právní úpravě obsažené v ZSVM (ust. § 1 odst. 3 ZSVM) a TOPO (ust. § 1 odst. 2 TOPO).

Mladistvým je dle ust. § 2 odst. 1 písm. c) ten, *kdo v době spáchání provinění dovršil patnáctý rok a nepřekročil osmnáctý rok svého věku*. Přechin nebezpečného vyhrožování může být tedy z logiky věci spáchán také mladistvým.

Dle ust. § 9 odst. 1 TOPO je pachatelem trestného činu *právnická osoba, které lze přičítat porušení nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákonem způsobem uvedeným v tomto zákoně*.⁷⁰ Právnická osoba může být dle ust. § 9 odst. 2 TOPO i nepřímým pachatelem. Shora uvedené rozdělení o konkrétním a speciálním subjektu se uplatní také u právnické osoby, stejně tak možnost spolupachatelství a účastenství.⁷¹ Právnické osoby jsou odpovědné pouze za vybrané trestné činy, které nejsou uvedené v negativním výčtu ust. § 7 TOPO. Ze znění tohoto ustanovení můžeme odvodit, že přechin nebezpečného vyhrožování může být spáchán právnickou osobou. Zajímavé je, že právnická osoba může být za tento přechin odpovědná teprve od 1. 12. 2016,⁷² kdy byl novelou zákona přehodnocen okruh trestných činů, za které může být právnická osoba trestně postížitelná.⁷³ Rozhodnutí zákonodárce učinit právnickou osobu odpovědnou za tento přechin je dle mého názoru správné. Domnívám se, že přechin nebezpečného vyhrožování není nutně úzce navázaný na fyzickou osobu, jako je tomu například u trestného činu nebezpečného pronásledování, který slouží k ochraně před ex-partnerem, „umanutým“, fixním či sadistickým pronásledovatelem.⁷⁴ Je tedy možné, aby tento přechin spáchala právnická osoba.

Pro úplnost je ještě třeba zmínit vývojová stadia trestného činu, neboť jak je výše uvedeno, jako pachatel je označována i osoba, která se dopustí přípravy nebo pokusu trestného činu. Příprava přechinu nebezpečného vyhrožování není trestná, což lze dovodit z ust. § 20 odst. 1 TrZ, podle kterého je příprava trestná jen u zvláště závažných zločinů, u nichž to zákon výslovně stanoví. Přechin nebezpečného vyhrožování tuto podmínku nesplňuje. Vývojovým stádiem

⁷⁰ Výčet osob můžeme nalézt v ust. § 8 odst. 1 TOPO a podmínky přičitatelnosti pak v ust. § 8 odst. 2 TOPO. Dále jsou dle ust. § 6 TOPO vyloučeny z trestní odpovědnosti Česká republika a územní samosprávné celky při výkonu veřejné moci.

⁷¹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 317

⁷² Zákon č. 183/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů 183/2016, Čl. I

⁷³ Důvodová zpráva k zákonu č. 183/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů 183/2016

⁷⁴ Ibid.

pokus je v ust. § 21 odst. 1 TrZ *jednání, které bezprostředně směřuje k dokonání trestného činu, jehož se pachatel dopustil v úmyslu trestný čin spáchat*. Dle názorů teorie není pokus zpravidla možný u činů verbálních. Domnívám se, že lze trestný čin nebezpečného vyhrožování zařadit do této skupiny. Nicméně však mohou existovat z tohoto pravidla i výjimky. Mohlo by jít například o vyhrožování provedené jazykem, který oběť neovládá a nerozumí tedy, o co se jedná. Od tohoto případu však musíme odlišit pokus na nezpůsobilém předmětu útoku⁷⁵, který by byl možný v rámci kvalifikované skutkové podstaty přečinu nebezpečného vyhrožování. Například by se pachatel mohl domnívat, že je osoba mladší 18 let, přičemž ve skutečnosti není. V takovém případě by se pak jednalo o pozitivní skutkový omyl a pachatel by byl potrestán dle ust. § 18 odst. 3 TrZ za pokus přečinu nebezpečného vyhrožování na dítěti dle ust. § 353 odst. 2 písm. c) TrZ.

2.3.5. Subjektivní stránka

Subjektivní stránka trestného činu obsahuje soubor znaků, které charakterizují psychiku pachatele ve vztahu k trestnému činu. Jediným obligatorním znakem subjektivní stránky trestného činu je zavinění, které se vyžaduje vždy. Dle teorie je zaviněním vnitřní (psychický) vztah člověka k určitým skutečnostem, jež zakládají trestný čin, ať již vytvořeným pachatelem nebo objektivně existujícím bez jeho přičinění již v době činu. Zavinění se přitom musí vztahovat v podstatě na všechny skutečnosti, které jsou znakem skutkové podstaty trestného činu a musí zde být v okamžiku trestného jednání pachatele.⁷⁶

Rozlišujeme dvě formy zavinění a to úmysl a nedbalost. Rozdíl mezi nimi spočívá dle dikce ust. § 15 a 16 TrZ v tom, že úmysl zahrnuje složku vědění⁷⁷ a volní⁷⁸, kdežto nedbalost pouze složku vědění.⁷⁹

Pro zjištění jakou formu zavinění vyžaduje základní skutková podstata konkrétního trestného činu, stanoví ust. § 13 odst. 2 TrZ pravidlo, že k trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti. U přečinu nebezpečného vyhrožování tak bude vyžadováno zavinění ve formě úmyslu, neboť jeho skutková podstata výslovně nestanoví, že by stačilo zavinění z nedbalosti. Úmysl se dá dále dělit na úmysl přímý a nepřímý. Přímý úmysl nastává dle ust. § 15 odst. 1 písm. a) TrZ v situaci,

⁷⁵ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 288

⁷⁶ Ibid., s. 219 – 222, 226

⁷⁷ Složka vědění zahrnuje vnímání (odraz předmětů a jevů pomocí našich smyslů) a představu předmětů a jevů, které pachatel vnímal dříve, nebo k nimž došel úsudkem na základě znalostí a zkušeností.

⁷⁸ Složka volní zahrnuje chtění a srozumění.

⁷⁹ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 220, 221

kdy pachatel chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem. Úmysl nepřímý pak dle ust. § 15 odst. 1 písm. b) TrZ tehdy, kdy pachatel věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, s tím byl srozuměn. Ve zvláštní části TrZ se zpravidla nerozlišuje mezi úmyslem přímým a úmyslem nepřímým. Požadavek úmyslu přímého zákon vyjadřuje výrazem “s cílem”.⁸⁰ Přečin nebezpečného vyhrožování je možno spáchat jak ve formě úmyslu přímého, tak nepřímého.⁸¹

U kvalifikovaných skutkových podstat, které obsahují okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, platí opačná zásada než u základních skutkových podstat. Není-li stanoveno jinak, postačí tak ve vztahu k těmto okolnostem zavinění z nedbalosti.⁸² Dle ust. § 17 písm. b) TrZ se tedy k jiné skutečnosti přihlédne i tehdy, *jestliže o ní pachatel nevěděl, ač o nich vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl, vyjímaje případy, kdy trestní zákon vyžaduje, aby o ní pachatel věděl.* U nebezpečného vyhrožování dítěti nebo těhotné ženě tedy nebude třeba, aby pachatel věděl, že jde o dítě či těhotnou ženu. Stačí, že se zřetelem na okolnosti a svoje osobní poměry tyto okolnosti pachatel vědět měl a mohl. Postačí tedy zavinění z nevědomé nedbalosti.⁸³

Formu zavinění u okolností podmiňujících užití vyšší trestní sazby uvádí zákon jen tam, kde je třeba zavinění úmyslného. V některých případech však lze k závěru, že zavinění musí být úmyslné, dospět výkladem. Tak je tomu u spáchání přečinu nebezpečného vyhrožování jako člen organizované skupiny či na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinností⁸⁴ nebo na zdravotnickém pracovníkovi.⁸⁵ V některých případech trestní zákon vyžaduje, aby pachatel o určitých skutečnostech věděl. Tak tomu bude u spáchání přečinu nebezpečného vyhrožování se zbraní.⁸⁶

Subjektivní stránka může dále obsahovat fakultativní znaky, kterými je pohnutka (motiv) a cíl (záměr). Ty se nemusí vyskytovat v každé skutkové podstatě. Vyžaduje-li skutková podstata

⁸⁰ Ibid., s. 241

⁸¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 3. 2011, sp. zn. 8 Tdo 282/2011

⁸² ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné.* 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-358-7, s. 199

⁸³ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář.* 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 1653

⁸⁴ Pachatel musí vědět nejen to, že je čin páchan na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi, ale také že se tak děje v souvislosti s výkonem jejich povinností.

⁸⁵ Zde postačí, že pachatel zná skutkové okolnosti, ze kterých se vyvozuje, že jde o takovou osobu, a že k nebezpečnému vyhrožování přistoupil při výkonu této povinnosti. Proto zde musí být alespoň nepřímý úmysl.

⁸⁶ ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné.* 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-358-7, s. 199 – 200

některý z těchto znaků, musí být tento znak v daném případě naplněn.⁸⁷ U přečinu nebezpečného vyhrožování můžeme nalézt v rámci kvalifikované skutkové podstaty pohnutku, kterou je vnitřní podnět vedoucí pachatele k rozhodnutí spáchat trestný čin. Půjde o případy spáchání přečinu nebezpečného vyhrožování na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinností a na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání nebo na jiném, který plnil svoji obdobnou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.⁸⁸

2.3.6. Vymezení pojmů

Pro pochopení základní skutkové podstaty přečinu nebezpečného vyhrožování je nutno definovat jednotlivé pojmy, které jsou v ní obsažené. Dále se proto budu zabývat pojmy výhrůžka, důvodná obava, usmrcení, těžká újma na zdraví a jiná těžká újma.

Výhrůžka směřující proti jinému (jednotlivci) představuje dle judikatury *slovní projev, který je pro svou závažnost objektivně způsobilý vyvolat u dotčené osoby obavu z její realizace*.⁸⁹ Důvodnou obavou se pak dle prof. Šámala rozumí *vyšší stupeň tísnivého pocitu ze zla, kterým je vyhrožováno*.⁹⁰ Stejnou definici můžeme nalézt i v judikatuře.⁹¹ S pojmem vzbuzení důvodné obavy operoval již TZ, v žádném ze svých ustanovení jej však nedefinoval. Tyto dva pojmy jsou důležité zejména pro posouzení, zda byla naplněna objektivní stránka skutkové podstaty trestného činu nebezpečného vyhrožování.

Usmrcením se má na mysli úmrtí byť jediné osoby.⁹² Tím se rozumí jakékoli zbavení života. Nezáleží přitom na tom, jakých prostředků bylo při něm použito a zda šlo o jednání jednorázové nebo postupné a dlouhodobé, bylo spácháno konáním nebo opomenutím konání, k němuž byl pachatel povinen dle ust. § 112 TrZ.⁹³

Těžká újma na zdraví je definována v ust. § 112 odst. 2 TrZ. Je vymezena dvěma podmínkami, které musí být splněny zároveň. Vždy musí jít o vážnou poruchu zdraví nebo závažné onemocnění a újma na zdraví musí současně odpovídat alespoň jednomu z taxativně

⁸⁷ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 218 - 219

⁸⁸ ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRÍVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*. 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-358-7, s. 207, 909

⁸⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 5. 2016, sp. zn. 7 Tdo 498/2016

⁹⁰ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 3284

⁹¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2017, sp. zn. 3 Tdo 89/2017

⁹² DRAŠTÍK, Antonín. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-790-4, § 353

⁹³ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5., s. 1457

uvedených typů stanovených v ust. § 122 odst. 2 písm. a) až i) TrZ, kterými jsou zmrzačení, ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti, ochromení údu, ztráta nebo podstatné oslabení funkce smyslového ústrojí, poškození důležitého orgánu, zohydění, vyvolání potratu nebo usmrcení plodu, mučivé útrapy, nebo delší doba trvající porucha zdraví. Jednotlivé typy těžké újmy se mohou vzájemně překrývat.

Při stanovení těžké újmy na zdraví je důležité její odlišení od ublížení na zdraví, které je upraveno v ust. § 122 odst. 1 TrZ. U těžké újmy na zdraví jednak poškozený musí pociťovat vážnou poruchu zdraví nebo vážné onemocnění jako citelnou újmu v obvyklém způsobu života. Dále musí mít v rámci těžké újmy na zdraví na rozdíl od ublížení na zdraví delšího trvání. Dle soudní praxe je hranice tohoto delšího trvání stanovena na dobu nejméně šesti týdnů. Může však jít i o trvání kratší, a to podle povahy poruchy zdraví a příznaků, které ji doprovázejí.⁹⁴ K tomu dochází z důvodu pokročilého stupně lékařské vědy, díky kterému i u nejzávažnějších zranění trvá stav poruchy zdraví mnohdy kratší dobu než šest týdnů. Zde by však bylo v rozporu se smyslem ust. § 122 odst. 2 písm. i) TrZ tak závažné zásahy požadovat jen za ublížení na zdraví. Důležité je také zmínit, že taková porucha zdraví nemusí mít jen fyzický, ale také duševní charakter.⁹⁵ Z praxe lze dále uvést příklad způsobení těžké újmy na zdraví, o kterou se bude jednat za situace, kdy újma, jejíž léčení trvalo sedm týdnů a která měla za následek, že poškozený, i když pracoval, stále pociťoval bolesti znemožňující mu řádnou chůzi.⁹⁶ Naproti tomu nepůjde o těžkou újmu na zdraví, i když bude porucha zdraví trvat delší dobu, ale nebude vážněji překážet ve výkonu zaměstnání nebo obvyklém způsobu života poškozeného.⁹⁷

Pojem jiná těžká újma není v zákoně definován. Lze však odvodit, že se musí jednat o újmu, jejíž důsledky jsou srovnatelné s těmi, které nastávají v případě usmrcení nebo těžké újmy na zdraví. Je tedy nutné přihlídnout jednak k těmto újmám a jednak ke konkrétním okolnostem případu včetně toho, jak pociťuje újmu poškozený. Může tak jít dle komentáře například o *vyhrožování způsobením škody velkého rozsahu nebo škody na věci vysoké umělecké hodnoty, ke které má navíc poškozený citový vztah, stejně tak se může jednat také o újmu nemajetkové povahy, jako je vyhrožování usmrcením nebo těžkou újmou na zdraví i osobě*

⁹⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 2. 12. 1965, sp. zn. 9 Tz 30/65

⁹⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 26. 1. 1983, sp. zn. 6 To 39/82

⁹⁶ Rozhodnutí Vojenského obvodového soudu ze dne 14. 2. 1962, sp. zn. 3 T 71/62

⁹⁷ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 1314

*poškozenému blízké, únosem osoby blízké apod.*⁹⁸ Za jinou těžkou újmu se tak například může považovat situace, kdy pachatel vyhrožoval poškozené, že již neuvidí svoji dceru.⁹⁹

2.4. Kvalifikovaná skutková podstata

Kvalifikovaná skutková podstata přečinu nebezpečného vyhrožování je naplněna, pokud se základní skutkové podstaty pachatel dopustí za současného naplnění některého ze znaku uvedeného v ust. § 353 odst. 2 písm. a) až e) TrZ. Pachatel pak bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti. O vývoji úpravy kvalifikované skutkové podstaty tohoto přečinu je více uvedeno v části 1. této diplomové práce. Dále se budu věnovat definici jednotlivých pojmů obsažených v této kvalifikované skutkové podstatě.

2.4.1. § 353 odst. 2 písm. a) TrZ

Ust. § 353 odst. 2 písm. a) TrZ stanoví jako okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby spáchání přečinu nebezpečného vyhrožování jako člen organizované skupiny.

Trestní zákoník stejně jako dřívější trestní zákon z roku 1961 výslovně nedefinuje pojem organizované skupiny. Vymezení tohoto pojmu je poskytnuto soudní praxí a judikaturou. Organizovanou skupinou se dle judikatury rozumí sdružení více osob, v němž je provedeno určité rozdělení úloh mezi jednotlivé členy a jehož činnost se v důsledku toho projevuje určitou plánovitostí a koordinovaností, jímž se spáchání činu usnadňuje a zvyšuje se pravděpodobnost dosažení sledovaného cíle.¹⁰⁰ Jelikož jako člen organizované skupiny může osoba spáchat i ojedinělý, jednorázový trestný čin, nemusí mít organizovaná skupina trvalejší charakter.¹⁰¹

Z hlediska členství musí mít organizovaná skupina nejméně tři trestně odpovědné osoby.¹⁰² Není přitom nutné, aby byli všichni členové současně spolupachateli. Podmínka spáchání trestného činu jako člen organizované skupiny je dána i tehdy, pokud organizovanou skupinu tvoří účastník a dva pachatelé. Dále mohou být členy případně i další osoby mající na činu podíl za splnění předpokladu, že si jsou trestně stíhané osoby takové okolnosti vědomy.¹⁰³ Pro vznik členství v organizované skupině se nevyžaduje výslovné přijetí za člena nebo přistoupení ke skupině. Postačí faktické a neformální včlenění do skupiny a aktivní podílení na její činnosti. Členem může být i právnická osoba, která je trestně odpovědná.¹⁰⁴ Dle soudní praxe

⁹⁸ Ibid., s. 3284

⁹⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2007, sp. zn. 7 Tdo 492/2007

¹⁰⁰ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 28. 5. 1976, sp. zn. 4 To 13/76

¹⁰¹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 544

¹⁰² Rozsudek Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 18. 7. 1985, sp. zn. 11 To 51/85

¹⁰³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2010, sp. zn. 8 Tdo 237/2010

¹⁰⁴ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 544

dále spáchání osoby trestného činu jako člena organizované skupiny nebrání skutečnost, že se nepodařilo zjistit totožnost všech členů organizované skupiny.¹⁰⁵

Organizovanou skupinu je nutno odlišit od organizované zločinecké skupiny, jejíž definici můžeme nalézt v ust. § 129 TrZ. Zásadní rozdíl spočívá v tom, že organizovaná skupina může spáchat i jeden trestný čin, kdežto organizovaná zločinecká skupina je zaměřena na soustavné páchaní úmyslné trestné činnosti. Zároveň jsou u organizované skupiny nižší nároky na její vnitřní organizační strukturu.¹⁰⁶

2.4.2. § 353 odst. 2 písm. b)

V ust. § 353 odst. 2 písm. b) zákonodárce poskytuje vyšší ochranu dítěti a těhotné ženě. Je tak vyzdvihován fakt, že objektivní stránka přečinu nebezpečného vyhrožování bude naplněna snáze u dítěte nebo těhotné ženy. Pramení to i z judikatury, dle které například dítě vnímá určité projevy lidského chování citlivěji než dospělý člověk a jeho psychika je zranitelnější.¹⁰⁷

V rámci trestního zákoníku je pojem dítě definován dle ust. § 126 TrZ jako *osoba mladší osmnácti let, pokud trestní zákon nestanoví jinak*. Tato definice je převzata z Úmluvy o právech dítěte,¹⁰⁸ kde je dítě definováno jako *každá lidská bytost mladší osmnácti let, pokud podle právního řádu, jenž se na dítě vztahuje, není zletilosti dosaženo dříve*.¹⁰⁹ Dle ust. § 139 TrZ o počítání času se tím rozumí jen osoba do dne předcházejícího jejích osmnáctým narozenin, neboť v den osmnáctým narozenin již osobou mladší osmnácti let být nemůže. Důležité je také zmínit, že tam, kde předpisy hovoří bez dalšího upřesnění o věku osmnácti let, osoba, ač zletilá dle jiného právního předpisu (z hlediska občanského práva lze nabýt zletilosti i před dovršením osmnáctého roku), oprávnění automaticky nenabývá ani neztrácí.¹¹⁰ Jelikož není ve skutkové podstatě přečinu nebezpečného vyhrožování uvedena žádná další specifikace, pachatel naplní kvalifikovanou skutkovou podstatu dle ust. § 353 odst. 2 písm. b) TrZ pokud bude osoba mladší osmnácti let. Ze statistických údajů vyplývá, že k páchaní přečinu nebezpečného vyhrožování dochází vůči dítěti v nezanedbatelném množství. V roce 2015 bylo oběťmi tohoto přečinu 54 dětí, roku 2016 68 dětí a roku 2017 53 dětí.¹¹¹

¹⁰⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 8. 2010, sp. zn. 8 Tdo 940/2010

¹⁰⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 1375

¹⁰⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 4. 2013, sp. zn. 8 Tdo 308/2013

¹⁰⁸ Rezoluce OSN 44/25 přijatá 20. 11. 1989, ratifikovaná roku 1991

¹⁰⁹ Sdělení č. 104/1991 Sb., o sjednání Úmluvy o právech dítěte, Č l á n e k 1

¹¹⁰ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 1344

¹¹¹ Statistické listy Ministerstva Spravedlnosti: Oběti trestných činů - právní předpis TRZ2009 z let 2015, 2016, 2017

Definice pojmu těhotné ženy není v trestním zákoníku obsažena. Dle teorie je těhotnou ženou žena v období od nidace (uhnízdění oplodněného vajíčka v děložní sliznici) do začátku porodu. K ukončení těhotenství může však dojít také potratem, ať už samovolným, nebo umělým. Totéž platí i při umělém oplodnění. Pro naplnění okolnosti spáchání přečinu nebezpečného vyhrožování na těhotné ženě musí být žena těhotná na počátku jednání pachatele.¹¹²

2.4.3. § 353 odst. 2 písm. c) TrZ

V ust. § 353 odst. 2 písm. c) TrZ je jako okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby uvedeno spáchání přečinu nebezpečného vyhrožování se zbraní.

Ust. § 118 TrZ definuje jednak spáchání trestného činu se zbraní a dále poskytuje definici zbraně. Dle tohoto ustanovení je trestný čin spáchán se zbraní, *jestliže pachatel nebo s jeho vědomím některý ze spolupachatelů užije zbraně k útoku, k překonání nebo zamezení odporu anebo jestliže ji k tomu účelu má u sebe; zbraní se rozumí, pokud z jednotlivého ustanovení trestního zákona nevyplývá něco jiného, cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším.*

Užitím zbraně je trestný čin spáchán nejen, když pachatel přímo zbraň použije, ale také když ji pouze má u sebe, aby ji podle potřeby použil k útoku, překonání či zamezení odporu. Užití zbraně k útoku zahrnuje i její použití k působení na psychiku poškozeného, tj. k hrozbě. Dle judikatury dále půjde o použití zbraně i v situaci, kdy poškozený sice neví, že pachatel má u sebe konkrétní zbraň, ale z jeho chování a celkového postoje dá poškozenému najevo, že je ozbrojen.¹¹³ Oproti tomu čin není spáchán se zbraní, pokud ji má pachatel u sebe, ale nepoužije ji ani ji nezamýšlí použít tímto způsobem. Dále není spáchán se zbraní, jestliže zamýšlí nebo použije předmět, jímž je možno učinit útok důraznější jen proti věcem.¹¹⁴

Zbraní se tedy rozumí nejen zbraň v technickém slova smyslu (např. střelná zbraň), ale taky jakýkoli předmět způsobilý přivodit zranění (z praxe například i přikládání k tělu vodiče zavedené do elektrické sítě, užití hole nebo nože).¹¹⁵ Soudní praxe se hojně zabývá definicí zbraně. Dle judikatury je tak zbraní například i kolo¹¹⁶, kámen¹¹⁷, automobil¹¹⁸, aerosolový

¹¹² ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 1457

¹¹³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 1. 2016, sp. zn. 3 Tdo 1450/2015-53

¹¹⁴ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 1. 3. 1977, sp. zn. 5 Tz 23/77

¹¹⁵ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 1302

¹¹⁶ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 13. 6. 1930, sp. zn. Zm I 695/29

¹¹⁷ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 4. 3. 1931, sp. zn. Zm I 445/30

¹¹⁸ Rozsudek Okresního soudu v Šumperku ze dne 17. 7. 1975, sp. zn. 1 T 135/75

rozprašovač se slzným plynem¹¹⁹, balíček obsahující rozebraný ruční granát¹²⁰ nebo napodobeninou střelné zbraně, pokud se poškozený může domnívat, že je hrozba reálná.¹²¹

2.4.4. § 353 odst. 2 písm. d) TrZ

Ust. § 353 odst. 2 písm. d) TrZ dále upravuje jako znak kvalifikované skutkové podstaty spáchání přečinu nebezpečného vyhrožování na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinností.

Svědék je osoba rozdílná od obviněného v trestním řízení, která je předvolána orgánem činným v přípravném řízení trestním nebo soudem, popřípadě vyšetřovací komisí Poslanecké sněmovny, aby jako svědek vypovídala o skutečnostech, které poznala svými smysly, tedy které viděla nebo slyšela atd. Definici svědka je tedy třeba chápat v materiálním smyslu, tedy jako osobu, která vnímala skutečnosti, které mohou být podkladem pro rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení. Za svědka je tak třeba považovat nejen osobu, která již byla předvolána nebo již svědectví podala a jako svědek má tudíž procesní postavení svědka, ale také osobu, které pachatel nebezpečně vyhrožuje v souvislosti s jejím vnímáním skutečnosti, které může být předmětem svědecké povinnosti.¹²²

Znalec je dle prof. Šámala *osoba rozdílná od procesních stran, která je přibírána orgánem činným v přípravném řízení, soudem, popř. stranou v trestním řízení, anebo vyšetřovací komisí Poslanecké sněmovny, aby jako specialista v určitém oboru objasnil určitou skutečnost, jejíž objasnění vyžaduje odborné znalosti. Může jít o osobu, která je zapsaná do seznamu znalců anebo byla jako znalec přibrána ad hoc po zákonném poučení a složení slibu toliko v konkrétní věci.*¹²³

Tlumočnickem je dle prof. Šámala *osoba, která překládá z českého jazyka do cizího a opačně. Je jí také osoba sdělující ústní projevy ve styku s neslyšícími a hluchoslepyými osobami.*¹²⁴

Souvislost s výkonem povinností je třeba chápat v návaznosti na ust. § 346 a 347 TrZ, kde jsou popsány jednotlivé povinnosti svědka, znalce a tlumočnicka. Pojem souvislost je pojmem širším než pojem výkon, který můžeme nalézt u kvalifikovaných skutkových podstat některých trestných činů. U souvislosti postačí jakákoli, byť vzdálená, souvislost s výkonem

¹¹⁹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 5. 1. 1979, sp. zn. 11 Tz 88/78

¹²⁰ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 1. 1998, sp. zn. 10 To 143/97

¹²¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 3. 2004, sp. zn. 5 Tdo 253/2004)

¹²² Ibid.

¹²³ Ibid.

¹²⁴ Ibid.

jejich povinnosti. Pachatel však v tomto případě musí o okolnosti, že je čin páchan na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti vědět.¹²⁵

2.4.5. § 353 odst. 2 písm. e) TrZ

Zdravotnickým pracovníkem je dle doktora Růžičky *osoba, která vykonává odbornou zdravotnickou praxi v některém ze zdravotnických oborů, pro něž v souladu se svým vzděláním získala způsobilost k výkonu povolání. Zdravotničtí pracovníci se obecně dělí na lékaře, zubní lékaře, farmaceuty¹²⁶ a jiné zdravotnické pracovníky.*¹²⁷

K nebezpečnému vyhrůžování musí na zdravotnickém pracovníkovi dojít při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví, tedy bezprostředně při poskytování zdravotnické péče, tudíž jak v terénu, tak v ambulanci nebo nemocnici. Pachatelem může být osoba, u které je prováděn zdravotnický výkon, i osoba jiná, přičemž pohnutka není rozhodná.¹²⁸

Dále může být nebezpečně vyhrůžováno i jiné osobě, která plní svou obdobnou povinnost při ochraně života, zdraví nebo majetku vyplývající z jejího zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou jí podle zákona. Obdobnými povinnostmi jsou zejména povinnosti hasičů, záchranářů, příslušníků Horské služby apod.¹²⁹

Důležité je také říci, že se za výkon zdravotnického zaměstnání nebo povolání popř. plnění obdobné povinnosti vyplývající ze zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou podle zákona nepovažuje jakékoli podílení se na zdravotní výchově obyvatelstva, plnění pedagogických a výzkumných úkolů nebo přednášková či osvětová činnost, neboť tyto činnosti nesměřují k záchraně života, ochraně zdraví nebo majetku dalších osob.¹³⁰

¹²⁵ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 3284

¹²⁶ Dle zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta.

¹²⁷ Dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních.

¹²⁸ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 1457

¹²⁹ Ibid.

¹³⁰ Ibid.

3. Trestněprávní postih trestného činu nebezpečného vyhrožování

Dle ust. § 36 TrZ jsou trestními sankcemi tresty a ochranná opatření. Trestní zákoník tak vychází z dualismu trestních sankcí.

V rámci účelu trestu je české trestní právo dle právní nauky založeno na smíšené teorii trestání, spojující ochranné, nápravné a generálně preventivní působení trestu. Účelem trestu je tedy ochrana společnosti před pachateli trestných činů, zabránění odsouzenému v dalším páchání trestné činnosti, vychování odsouzeného k tomu, aby vedl řádný život a výchovné působení na ostatní členy společnosti.¹³¹

Hlavní rozdíl mezi tresty a ochrannými opatřeními vyplývá z preventivního charakteru ochranných opatření. Ty s sebou nemají nést odsudek vůči pachateli a újma jimi způsobená je jen nevyhnutelný průvodní jev, nikoli jejich primární účel. Dále nemusí postihovat pouze pachatele. Ve vztahu k trestu obdobné povahy má pak ochranné opatření subsidiární charakter.¹³²

V této kapitole se budu zabývat jednotlivými druhy trestních sankcí, které je možné za přečin nebezpečného vyhrožování uložit. Pokusím se přitom zhodnotit vhodnost ukládání jednotlivých druhů trestních sankcí. Pokud není uvedeno jinak, pocházejí všechny statistické údaje, na které bude v této části odkázáno, ze statistických listů Ministerstva Spravedlnosti.¹³³

3.1. Druhy trestů

Z ust. § 353 odst. 1, 2 TrZ vyplývají druhy sankcí, které je možné za přečin nebezpečného vyhrožování uložit. Jedná se o odnětí svobody až na jeden rok, případně až na tři léta v rámci kvalifikované skutkové podstaty, a zákaz činnosti. Dle ust. § 52 odst. 2 TrZ může mít trest odnětí svobody podobu nepodmíněného trestu odnětí svobody, podmíněného odsouzení k trestu odnětí svobody a podmíněného odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem. Zvláštním typem trestu odnětí svobody je pak dle ust. § 52 odst. 3 TrZ výjimečný trest, který u přečinu nebezpečného vyhrožování nepřichází v úvahu, neboť se nejedná o zvlášť závažný zločin.¹³⁴

Kromě trestních sankcí uvedených ve znění skutkové podstaty přečinu nebezpečného vyhrožování lze za tento přečin uložit i jiné tresty, které jsou uvedené v ust. § 52 TrZ. Nelze však uložit trest domácího vězení vedle odnětí svobody a obecně prospěšných prací, obecně prospěšné

¹³¹ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 388 – 391

¹³² Ibid., s. 462 – 463

¹³³ Přehled o pravomocně vyřízených fyzických osobách podle paragrafů (odsouzených + vyřízených jinak) z let 2015, 2016, 2017

¹³⁴ Dle ust. § 14 odst. 3 TrZ jsou zvlášť závažné zločiny ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let, což u přečinu nebezpečného vyhrožování není splněno.

práce vedle odnětí svobody, peněžité trest vedle propadnutí majetku a zákaz pobytu vedle vyhoštění. Dále se budu zabývat jednotlivými druhy trestů, které mohou být uloženy za přečin nebezpečného vyhrožování dospělé fyzické osobě.

3.1.1. Nepodmíněný trest odnětí svobody

Trest odnětí svobody je možno uložit za každý trestný čin, který je uveden ve zvláštní části TrZ. Nepodmíněný trest odnětí svobody je nejpřísnějším druhem sankce. Jeho uložení totiž může mít vážný dosah pro další život pachatele i jeho rodiny¹³⁵. Proto má subsidiární povahu, a lze ho uložit jen v případě, nelze-li ke splnění účelu trestu uložit některý z alternativních trestů. Toto se projevuje v ust. § 55 odst. 2 TrZ dle něhož lze tento trest uložit za trestné činy, u kterých horní hranice trestní sazby odnětí svobody nepřevyšuje pět let jen za podmínky, že by vzhledem k osobě pachatele uložení jiného trestu zjevně nevedlo k tomu, aby pachatel vedl řádný život.¹³⁶

Z hlediska výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody je možno tento trest vykonávat dle ust. § 56 TrZ ve věznici s ostrahou nebo se zvýšenou ostrahou. Dle mého názoru by pachatel přečinu nebezpečného vyhrožování měl trest vykonat ve věznici s ostrahou, neboť nesplňuje výčet důvodů, pro které by byl zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou. Výjimkou by byl případ, kdy by byl odsouzen za úmyslný trestný čin a v posledních pěti letech by uprchl nebo se pokusil uprchnout z vazby, výkonu trestu nebo výkonu zabezpečovací detence. To však opět souvisí s individuálním posouzením pachatele, což se odráží také dále v ust. § 56 odst. 3 TrZ dle kterého má soud možnost jisté diskrece zařazení pachatele do jiného typu věznice se zřetelem na závažnost trestného činu a na stupeň a povahu narušení pachatele.¹³⁷

Domnívám se, že jelikož je přečin nebezpečného vyhrožování méně závažným druhem trestného činu, měla by být tato sankce ukládána jen ve výjimečných případech. Dle statistických údajů se však zákonodárce uchyluje k uložení tohoto trestu poměrně často. Za rok 2015 byl z celkového počtu 959 odsouzených uložen 186 osobám, roku 2016 pak z 1066 odsouzených 185 osobám a roku 2017 z 922 odsouzených 172 osobám. Jednoroční, v kvalifikované skutkové podstatě tříletá horní hranice trestu je dle mého názoru dostatečná.

Otázkou zůstává, zda je uložení tohoto trestu dostatečné k zabránění v dalším páchání přečinu nebezpečného vyhrožování. Jak již bylo zmíněno v bodě 2.3.3., je možno přečin nebezpečného vyhrožování páchat i distančně. Pachatelé vykonávající trest odnětí svobody mají

¹³⁵ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 24. 8. 1960, sp. zn. 6 Tz 19/60

¹³⁶ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 397 - 398

¹³⁷ Jelikož bylo ust. § 56 odst. 1,2 TrZ novelizováno s účinností od 1. 10. 2017, není možné zjistit odpovídající statistické údaje.

možnost korespondence, i když ta může být vězeňskou službou kontrolována¹³⁸. Tak došlo ke kauze pachatele, který v celkem šesti případech zaslal dopisy a pohlednice, které v adresátech vyvolaly důvodnou obavu z možného ohrožení¹³⁹. I přesto se domnívám, že je tato trestní sankce z hlediska ochranné funkce v porovnání s ostatními sankcemi bezesporu nejúčinnější.

3.1.2. Podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody

V právní nauce je otázka, zda jde u podmíněného odsouzení o zvláštní druh trestu nebo jen o způsob vyměření či výkonu trestu, sporná. Většina odborníků se přiklání k názoru, že se jedná o druh sankce. Toto je podpořeno ust. § 24 odst. 1 písm. i) a j) ZSVM kde je podmíněné odsouzení, resp. podmíněné odsouzení s dohledem uvedeno jako samostatný druh trestního opatření.¹⁴⁰

Dle prof. Jelínka spočívá podstata podmíněného odsouzení v tom, že *soud vynese odsuzující rozsudek, ve kterém uloží trest odnětí svobody, ale jeho výkon odloží pod podmínkou, že se odsouzený bude během zkušební doby řádně chovat a vyhová stanoveným podmínkám*. Soud tak může dle ust. § 81 odst. 1 TrZ učinit u výkonu odnětí svobody nepřevyšujícího tři léta a to s přihlédnutím k osobě pachatele a k okolnostem případu.¹⁴¹

Při podmíněném odsouzení je stanovena zkušební doba na jeden rok až pět let. V této zkušební době mohou být odsouzenému uloženy přiměřená omezení a povinnosti, které jsou demonstrativně uvedené v ust. § 48 odst. 4 TrZ. Pokud pak vedl pachatel v této době řádný život, vysloví soud, že se osvědčil, jinak rozhodne (případně již během zkušební doby), že se trest vykoná. Odsouzený může být dále dle ust. § 329 odst. 2 TrŘ nejméně jedenkrát za šest měsíců kontrolován soudem, jestli dodržuje uložená omezení a vede řádný život. Dále může být za podmínek ust. § 329 odst. 1 TrŘ pověřen kontrolou probační úředník.¹⁴²

Podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody je tak významným prostředkem výchovného působení na pachatele a důležitou alternativou u krátkodobých nepodmíněných trestů odnětí svobody. Projevuje se v něm určitý odklon na nazírání na trest jako na odplatu. Tak se děje zejména u pachatelů, u nichž je spáchání trestného činu pouze ojedinělým vybočením z jinak řádného způsobu života a u pachatelů méně závažných trestných činů. Uložený trest nepůsobí na pachatele vlastním výkonem, ale jen jeho pohrůzkou, pachatel se tak může aktivně

¹³⁸ Jak vyplývá z ust. § 17 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů a ust. § 24 vyhlášky č. 345/1999 Sb., Ministerstva spravedlnosti, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody

¹³⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2004, sp. zn. 11 Tdo 1003/2004

¹⁴⁰ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 404

¹⁴¹ Ibid., s. 405

¹⁴² Ibid., s. 405 – 408

přičinit o nápravu. Podmíněným odsouzením se tak pachateli poskytuje důvěra a možnost, aby bez izolace od společnosti odčinil spáchaný trestný čin.¹⁴³

Podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody je možné uložit také v alternativě s dohledem. Z odkazu v ust. § 84 TrZ na ust. § 81 odst. 1 TrZ můžeme poznat, že jsou oba instituty navázány na splnění podobných zákonných podmínek. Stejně je stanovena zkušební doba i její běh a je možné uložit přiměřená omezení nebo přiměřené povinnosti. Jde však o přísnější alternativu, která je uplatněna v případě, je-li třeba zvýšeně sledovat a kontrolovat chování pachatele a poskytnout mu potřebnou péči a pomoc ve zkušební době. Dohledem je pravidelný osobní kontakt úředníka Probační a mediační služby s odsouzeným, v rámci kterého dochází k plnění probačního plánu a kontrole dodržování podmínek uložených soudem nebo vyplývajících ze zákona. Účelem je tedy kontrola chování pachatele, která zajišťuje ochranu společnosti a dále výchovné vedení a pomoc pachateli.¹⁴⁴

Ze statistik vyplývá, že je tento trest nejčastěji ukládaným trestem za přečin nebezpečného vyhrožování. V roce 2015 byl podmíněný trest uložen 654 osobám z celkového počtu 959 odsouzených, přičemž z toho nad 110 odsouzenými byl vysloven dohled. V roce 2016 byl vysloven u 734 osob z celkového počtu 1066 odsouzených, z čehož nad 126 byl vysloven dohled. Roku 2017 pak byl vysloven nad 591 osobami z celkového počtu 922 odsouzených, přičemž nad 110 osobami s dohledem.

Při uložení tohoto trestu není nijak zabráněno pachateli znovu kontaktovat oběť. V tomto ohledu se sice tento trest může jevit jako neefektivní, nicméně mu nelze upřít jeho výchovný charakter. Klíčové je dle mého názoru stanovení přiměřených omezení a povinností, neboť při pouhém uložení podmíněného trestu pachatel nemusí brát tuto sankci vážně. Uložení dodatečných povinností či omezení pak nejen ve větší míře ukazuje, že je pachatelovo jednání nežádoucí, ale zároveň poskytuje ujištění poškozenému, že mu bude poskytnuta potřebná ochrana, pokud by k jednání znovu došlo.

3.1.3. Zákaz činnosti

Dle ust. § 73 odst. 3 TrZ *trest zákazu činnosti spočívá v tom, že se odsouzenému po dobu výkonu tohoto trestu zakazuje výkon určitého zaměstnání, povolání nebo funkce nebo takové činnosti, ke které je třeba zvláštního povolení, nebo jejíž výkon upravuje jiný právní předpis.* Jeho smyslem je tedy zabránit odsouzenému přímo v dalším páchání trestné činnosti. Zakázána může být pouze činnost, v jejíž souvislosti se pachatel trestného činu dopustil. Pokud pachatel

¹⁴³ Ibid.

¹⁴⁴ Ibid., s. 409 - 410

nemá oprávnění k zakázané činnosti, je účinkem tohoto trestu to, že uvedené oprávnění případně souhlas nemůže pachatel získat.¹⁴⁵

Souvislost spáchaného trestného činu s činností, která může být zakázána, musí být užší, přímá a bezprostřední. Souvislost je dána především v případě, že byl trestný čin spáchán přímo při výkonu určité činnosti. Postačí však také, jestliže tato činnost poskytla pachateli příležitost ke spáchání trestného činu, nebo pokud alespoň spáchání trestného činu usnadnila. Nestačí však, že pachatel projeví trestným činem svou odbornou či morální nezpůsobilost k výkonu činnosti. Dále nestačí, pokud by šlo jen o náhodnou souvislost. Na přímou souvislost lze usuzovat z toho, že má činnost věcný, místní a časový vztah ke spáchanému činu.¹⁴⁶

Trestem zákazu činnosti se postihuje výkon pěti kategorií určitých činností: výkon zaměstnání, výkon povolání, výkon funkce, výkon činnosti, ke které je třeba zvláštního povolení a výkon činnosti upravené zvláštním předpisem. Zákaz činnosti může postihovat i více kategorií najednou nebo může být zakázáno více činností spadajících pod různé kategorie. Činnost pak musí spadat do určité kategorie, neboť nelze zakázat jakoukoli aktivitu.¹⁴⁷

Je otázkou, zda je ukládání tohoto trestu za přečin nebezpečného vyhrožování účelné. Domnívám se, že tento přečin není ve většině případů páchan v rámci některé z činností uvedených výše. Důkazem jsou i statistiky, dle kterých v letech 2015, 2016 a 2017 nebyl tento trest ani jednou uložen jako hlavní sankce, ale pouze jako trest vedlejší. V každém z těchto let byl uložen méně než dvacetkrát a v převážné většině případů šlo o zákaz řízení motorových vozidel. Dle mého názoru uložení tohoto trestu v případě přečinu nebezpečného vyhrožování nezabraňuje pachateli v dalším páchání trestného činu, neboť zákaz jedné z výše zmíněných činností neznemožní pachateli opět nebezpečně vyhrožovat. Tak může totiž činit mnoha různými způsoby. I z hlediska výchovného působení na pachatele považuji uložení tohoto trestu za nedostatečné.

3.1.4. Domácí vězení

Trest domácího vězení byl zaveden jako nový druh trestu od 1. 1. 2010 z důvodu zachování pozitivních rodinných vazeb a zároveň z ekonomických důvodů. Má být tedy

¹⁴⁵ JELÍNEK, Jirí. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 424 – 425

¹⁴⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 929

¹⁴⁷ Ibid.

především alternativou k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.¹⁴⁸ To dále podporuje zákonem stanovená možnost přeměny tohoto trestu v trest odnětí svobody dle ust. § 61 TrZ.

Za přečin nebezpečného vyhrožování může být tento trest uložen dle ust. § 60 odst. 1 TrZ v případě, pokud vzhledem k povaze a závažnosti tohoto přečinu a osobě a poměrům pachatele lze mít důvodně za to, že postačí jeho uložení. Pachatel zároveň musí dát písemný slib, že se bude ve stanovené době zdržovat v obydlí a poskytne veškerou součinnost.

Ze statistik vyplývá, že za přečin nebezpečného vyhrožování tento trest téměř není ukládán. Roku 2015 byl jako hlavní sankce uložen čtyřikrát, roku 2016 dvakrát a roku 2017 třikrát. Domnívám se, že tento trest není dostatečný k zabránění v dalším páchání přečinu nebezpečného vyhrožování. Za prvé může být tento přečin páchán distančně a za druhé neposkytuje poškozenému dostatečnou ochranu. Výchovná funkce tohoto trestu by pak byla umocněna, kdyby byly uloženy pachateli v souladu s ust. § 60 odst. 5 TrZ přiměřená omezení nebo povinnosti.

3.1.5. Obecně prospěšné práce

Za přečin nebezpečného vyhrožování lze dále uložit i trest obecně prospěšných prací. Tento trest spočívá dle ust. § 62 odst. 1, 3 TrZ v povinnosti odsouzeného provést ve stanoveném rozsahu práce k obecně prospěšným účelům.

Trest obecně prospěšných prací představuje důležitou alternativu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, což vyplývá z ust. § 65 odst. 2 TrZ dle kterého může být tento trest za určitých podmínek přeměněn na trest odnětí svobody.

Zákonodárce ukládá tento druh trestu poměrně často. Roku 2015 byl z celkového počtu 959 odsouzených jako hlavní sankce uložen 87krát, roku 2016 z celkového počtu 1066 odsouzených uložen 102krát a roku 2017 byl z celkového počtu 922 odsouzených uložen 81krát. Pokud by dle ust. § 63 odst. 2 byla uložena přiměřená omezení a povinnosti, byl by dle mého názoru uložení tohoto trestu vhodnější než uložení podmíněného trestu odnětí svobody. Pachatel by totiž kromě jiného ještě vykonával něco prospěšného pro společnost, čímž by dle mého názoru došlo k zefektivnění výchovné funkce.

3.1.6. Peněžitý trest

Peněžitý trest je dle prof. Jelínka jednou z nejdůležitějších alternativ krátkodobých trestů odnětí svobody. Tento trest nepostihuje jen pachatele, ale i jeho rodinu a osoby, vůči nimž má

¹⁴⁸ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 411

pachatel závazky, tedy i poškozeného. Výměra peněžitého trestu je v trestním zákoníku stanovena ve formě tzv. denních pokut.¹⁴⁹

Peněžitý trest může být uložen za přečin nebezpečného vyhrožování, pokud se vzhledem k jeho povaze a závažnosti a osobě a poměrům pachatele současně neukládá nepodmíněný trest odnětí svobody, což vyplývá z ust. § 67 odst. 2 písm. b) TrZ.

Jak již bylo zmíněno v části 1. této diplomové práce, peněžitý trest byl až do účinnosti TrZ jednou z druhů sankcí uvedenou ve skutkové podstatě trestného činu vzbuzení důvodné obavy, který byl předchůdcem přečinu nebezpečného vyhrožování. Místo této sankce byl nově stanoven trest zákazu činnosti. Za přečin nebezpečného vyhrožování byl peněžitý trest jako hlavní sankce uložen roku 2015 v deseti případech, jako trest vedlejší ve třech případech. Roku 2016 pak jako trest hlavní ve dvaceti případech a jako trest vedlejší v jedenácti případech. Roku 2017 byl uložen v čtyřiceti devíti případech jako trest hlavní a ve dvaceti případech jako trest vedlejší. Můžeme tak vypozařovat rostoucí tendenci ukládání této trestní sankce. Přímým následkem uložení tohoto trestu dle mého názoru opět nebude zabránění pachateli v dalším páčání přečinu nebezpečného vyhrožování.

3.1.7. Propadnutí věci

Hlavním účelem této sankce je zneškodnit věc, která by mohla sloužit k dalšímu páčání trestné činnosti, ztížít pachateli podmínky pro páčání dalších trestných činů a dále odejmout pachateli prospěch z trestné činnosti. Spočívá pak v odnětí vlastnického či jiného majetkového práva. Věc musí dle ust. 70 odst. 3 TrZ náležet pachateli. Tomu tak bude dle ust. § 135 TrZ jestliže ji v době rozhodnutí vlastní, je součástí jeho majetku nebo s ní fakticky jako vlastník nakládá, aniž je oprávněný vlastník nebo držitel věci znám. Pokud nevyplývá z jednotlivých ustanovení trestního zákona něco jiného, věci dle ust. § 134 TrZ rozumí *i ovladatelná přírodní síla, živá zvířata a zpracované oddělené části lidského těla*. Věc musí být individuálně určená a samostatná. Jestliže pachatel před uložení trestu věc poškodí, jinak znehodnotí, zcizí, učiní neupotřebitelnou, odstraní nebo zužitkuje, zejména spotřebuje, nebo propadnutí věci zmaří, může mu soud uložit propadnutí náhradní hodnoty do výše, která odpovídá hodnotě věci. Pokud je věc takto jen z části zničena, může být uloženo propadnutí náhradní hodnoty vedle propadnutí věci. Propadá věc i náhradní hodnota připadá státu.¹⁵⁰

Domnívám se, že uložení tohoto trestu u přečinu nebezpečného vyhrožování není efektivní z hlediska zabránění v dalším páčání této trestné činnosti. Jak již bylo zmíněno v bodě

¹⁴⁹ Ibid., s. 420 – 421

¹⁵⁰ Ibid., s. 422 – 424

2.3.3., výhrůžka může být způsobena i například napodobeninou stříelné zbraně, pokud se poškozený může domnívat, že je hrozba reálná. Tudíž propadnutí skutečné zbraně nezabrání dle mého názoru pachateli v dalším vyhrožování. Tento názor může být podpořen i statistikami, neboť ty ukazují, že se tento trest nepoužívá velmi často. Roku 2015 byl uložen jen jednou, roku 2016 třikrát a roku 2017 opět jen jednou.

3.1.8. Zákaz pobytu

Dle ust. § 75 odst. 1 TrZ může být trest zákazu pobytu uložen za úmyslný trestný čin na jeden až deset let, *vyžaduje-li to se zřetelem na dosavadní způsob života pachatele a místo spáchání činu ochrana veřejného zájmu, rodiny, zdraví, mravnosti nebo majetku*. Tento trest spočívá v tom, že se odsouzený nesmí zdržovat na určitém místě nebo v určitém obvodu, splňuje tedy především funkci zábrannou.¹⁵¹

Ačkoli tento trest může být uložen i za přečin nebezpečného vyhrožování, v letech 2015 – 2017 se tak dle statistik ani jednou nestalo. Stejně jako u trestu domácího vězení se nedomnívám, že je uložení tohoto trestu z hlediska zabránění pachateli v dalším páchání trestné činnosti nejvhodnější.

3.1.9. Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce může být uložen dle ust. § 76 odst. 1 TrZ až na deset let, dopustil-li se pachatel úmyslného trestného činu v souvislosti s návštěvou takové akce. Trest dále dle odstavce 3 zmíněného paragrafu spočívá v zákazu účasti na stanovených sportovních, kulturních a jiných společenských akcích. Nebezpečné vyhrožování většinou nesplňuje podmínku souvislosti s návštěvou konkrétní akce. Ze zkoumaných let 2015, 2016 a 2017 byl za přečin nebezpečného vyhrožování uložen jako sankce vedlejší a to jednou roku 2015.

3.1.10. Vyhoštění

Trest vyhoštění je možné dle ust. § 80 odst. 1 TrZ uložit cizinci (s výjimkami dle ust. § 80 odst. 3 TrZ), pokud to vyžaduje bezpečnost lidí nebo majetku, anebo jiný obecný zájem. Tento trest tak pachateli fakticky znemožní pokračovat v trestné činnosti. Jeho limit však spočívá jednak v možnosti uložení jen omezenému okruhu lidí a dále pak ve faktu, že pachatel může pokračovat v páchání trestného činu distančním způsobem. Tento trest je nicméně ukládán u přečinu nebezpečného vyhrožování jako vedlejší sankce. Roku 2015 bylo tak uloženo osmkrát, roku 2016 sedmkrát a roku 2017 čtrnáctkrát.

¹⁵¹ Ibid., s. 426

3.1.11. Ostatní tresty

Trest ztráty čestných titulů nebo vyznamenání a trest ztráty vojenské hodnosti zasahují do nemajetkových práv pachatele a chrání čistotu veřejného života. Jsou výlučně tresty vedlejšími, neboť je není možné uložit samostatně, ale jen společně s trestem odnětí svobody, který je uložen nejméně na dvě léta za úmyslný trestný čin, který byl spáchán ze zvlášť zavrženíhodné pohnutky. Trest ztráty čestných titulů a vyznamenání spočívá v odejmutí veškerých vyznamenání, čestných uznání a jiných čestných titulů udělených podle vnitrostátního předpisu. Odsouzený však neztrácí způsobilost je znovu nabýt. Ztráta vojenské hodnosti pak spočívá ve snížení hodnosti v ozbrojených silách na hodnost vojína.¹⁵² Tyto tresty by tak teoreticky mohly být uloženy i za přečin nebezpečného vyhrožování, pokud by u něj byly naplněny znaky kvalifikované skutkové podstaty. Dle statistických údajů se tak však v letech 2015 – 2017 nestalo.

3.2. Trestní opatření ukládaná mladistvým

Trestný čin spáchaný mladistvým se dle ust. § 6 odst. 1 ZSVM nazývá proviněním. Dále tento paragraf v odst. 2 uvádí subsidiaritu TrZ. ZSVM vychází z monismu trestních sankcí, které se u mladistvých označují jako opatření. V rámci ukládání trestů mladistvým se musí přihlížet jednak k účelu opatření vůči mladistvému, kterým je dle ust. § 9 odst. 1 ZSVM *především vytvoření podmínek pro sociální a duševní rozvoj mladistvého se zřetelem k jím dosaženému stupni rozumového a mravního vývoje, osobním vlastnostem, k rodinné výchově a k prostředí mladistvého, z něhož pochází, i jeho ochrana před škodlivými vlivy a předcházení dalšímu páčání provinění*. Samotná trestní opatření, která lze mladistvému dle ust. § 24 odst. 1 uložit, musí pak splňovat účel dle odst. 2 téhož paragrafu, který spočívá v napomáhání vytváření vhodných podmínek pro další vývoj mladistvého.

Jak již bylo zmíněno v bodě 2.3.4., přečin nebezpečného vyhrožování může být spáchán i mladistvým. Mladiství se tohoto provinění často nedopouštějí, což vyplývá ze statistických údajů, dle kterých bylo roku 2015 odsouzeno 15 mladistvých z celkového počtu 959 odsouzených osob, roku 2016 24 mladistvých z celkového počtu 1066 odsouzených osob a roku 2017 26 mladistvých z celkového počtu 922 odsouzených osob. Dále se budu zabývat tím, která trestní opatření lze mladistvému za provinění nebezpečného vyhrožování uložit.

Nepodmíněný trest odnětí svobody může být dle ust. § 31 odst. 2 ZSVM uložit *jen tehdy, jestliže by s ohledem na okolnosti případu, osobu mladistvého nebo předchozí použitá opatření zjevně nepostačovalo k dosažení účelu tohoto zákona*. Trestní sazba odnětí svobody se odvíjí od

¹⁵² Ibid. 428 – 429

TrZ je však dle ust. § 31 odst. 1, 3 ZSVM snížena na polovinu, přičemž horní hranice nesmí převyšovat pět let a dolní hranice jeden rok. Dalším rozdílem je, že odnětí svobody nepřevyšující jeden rok lze na návrh mladistvého dle ust. § 77 odst. 1 ZSVM odložit na dobu potřebnou k dokončení jeho vzdělání nebo jiné přípravy k povolání, nejdéle však na dobu dvou let. Další odchylkou je možnost mladistvého na návrh státního zástupce nebo ředitele věznice podmíněně propustit z výkonu odnětí svobody i dříve, než vykonal jeho polovinu nebo dvě třetiny.¹⁵³

Podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody i k trestu odnětí svobody s dohledem je přípustné u mladistvých ukládat u většího okruhu provinění, jelikož se dle ust. § 31 odst. 1, 3 ZSVM trestní sazby snižují. Navíc lze dle ust. § 32 ZSVM mimořádně snížit výměru odnětí svobody pod dolní hranici sazby. Odchytky od obecné úpravy jsou obsaženy v ust. § 33 ZSVM. Zvláštní úprava se použije také na výkon dohledu, kde je v ust. § 16 ZSVM upraven dohled probačního úředníka jako jedno z výchovných opatření.

Trest zákazu činnosti může být uložen také mladistvému, a to za obecných podmínek TrZ s určitými modifikacemi, které jsou obsaženy v ust. § 26 odst. 2 ZSVM. Zákaz činnosti tak nesmí být na překážku přípravě na jeho povolání a horní hranice sazby nesmí převyšovat pět let.

Trest domácího vězení lze u mladistvých za přečin nebezpečného vyhrožování taktéž uložit. ZSVM nemá žádnou speciální úpravu, nicméně je nezbytné reflektovat specifika dospívání mladistvých a klást větší důraz na výchovně preventivní působení, než je tomu u dospělých pachatelů.¹⁵⁴

Dle ust. § 26 odst. 1 ZSVM lze uložit mladistvému i trestní opatření obecně prospěšných prací. Děje se tak s přihlédnutím ke stanovisku mladistvého k možnosti uložení tohoto opatření. Modifikace obsažené v ZSVM obsahují dále zejména sazbu a omezení danými zájmem na zdraví, bezpečnosti a mravním vývoji mladistvých.

Peněžitě opatření může být mladistvému dle ust. § 27 odst. 1 ZSVM uloženo za podmínek stanovených v TrZ je-li mladistvý výdělečně činný nebo jeho majetkové poměry uložení tohoto opatření umožňují. Musí se dále přihlédnout ke speciální úpravě obsažené v ust. § 27 ZSVM. Alternativní formou tohoto trestního opatření je peněžitě opatření s podmíněným odkladem výkonu, které se uplatní výlučně v trestních věcech mladistvých. Spočívá v tom, že soud pro mládež ve vynesném odsuzujícím rozsudku výkon uloženého peněžitě opatření odloží pod podmínkou, že mladistvý se bude ve stanovené zkušební době řádně chovat a vyhová uloženým podmínkám.

¹⁵³ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 745

¹⁵⁴ Zákon o soudnictví ve věcech mládeže: komentář. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2011. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-350-9, s. 246

Dále je možné uložit opatření propadnutí věci, u něhož ZSVM neobsahuje žádnou speciální úpravu. U zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce je změnou oproti obecné úpravě stanovení nižší maximálně možné výměry daného zákazu.

Posledním trestním opatřením, které je možné za přečin nebezpečného vyhrožování mladistvému uložit, je vyhoštění. To patří mezi opatření spojená s nejméně zásahem do poměrů mladistvého. Soud pro mládež tak musí přihlídnout též k nejlepšímu zájmu mladistvého, zejména k jeho rodinným a osobním poměrům. Na rozdíl od obecné úpravy dle TrZ nelze mladistvého vyhostit na neurčito. Maximální výměra pak činí pět let. Další rozdíl od obecné úpravy se projeví u mladistvého, který je občanem Evropské unie. U něj musí být navíc splněna podmínka, že neuložením vyhoštění by došlo k vážnému ohrožení bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku, nebo že vyhoštění je v nejlepší zájmu takového mladistvého.¹⁵⁵

Vzhledem k tomu, že by měl být u mladistvých důraz na výchovnou funkci trestních sankcí, pokládám za nejvhodnější uložení trestních opatření za současného uložení opatření výchovných.¹⁵⁶ Tato možnost je výslovně stanovena u všech trestních opatření krom nepodmíněného trestu odnětí svobody, propadnutí věci a vyhoštění. Tato trestní opatření dle mého názoru nepůsobí ani samy o sobě dostatečně výchovně. Dále se domnívám, že z hlediska působení společnosti je u mladistvých nejvhodnější uložení trestního opatření obecně prospěšných prací a domácího vězení. U obecně prospěšných prací se navíc mladistvý může aktivněji podílet na vykonání trestního opatření, což je dle mého názoru z hlediska vývoje jeho osobnosti žádoucí.

3.3. Tresty ukládané právnickým osobám

Ust. § 15 odst. 1 TOPO obsahuje taxativní výčet trestů, které lze právnické osobě uložit. Odst. 3 téhož paragrafu stanoví, že není-li zákonem výslovně stanoveno omezení, může být právnické osobě uložen kterýkoli z těchto trestů. Za přečin nebezpečného vyhrožování lze tedy uložit právnické osobě tři tresty, které je možné zároveň uložit fyzické osobě. Těmi jsou peněžitý trest, propadnutí věci a zákaz činnosti.

Peněžitý trest lze uložit dle ust. § 18 odst. 1 TOPO právnické osobě za jakýkoli trestný čin ať spáchaný úmyslně nebo z nedbalosti. Oproti TrZ se nevyžaduje snaha právnické osoby získat pro sebe či pro jiného majetkový prospěch. Jedná se tedy o univerzální druh trestu, který je limitován jen majetkovými poměry právnické osoby, ke kterým se přihlídnou při stanovení denních sazeb.

¹⁵⁵ Ibid.

¹⁵⁶ Ta byla dle statistických údajů uložena v roce 2015 čtyřikrát, v roce 2016 také čtyřikrát a roku 2017 pětkrát.

Trest propadnutí věci včetně propadnutí náhradní hodnoty může být dle ust. § 19 TOPO uložen za podmínek stanovených TrZ. Tento trest nelze dle ust. § 15 odst. 3 TrZ uložit vedle ochranného opatření zabrání téže věci.

Trest zákazu činnosti je právnické osobě uložen dle ust. § 20 odst. 1 TOPO na jeden rok až dvacet let, byl-li čin spáchán v souvislosti s touto činností. Dále platí obecná úprava TrZ. Oproti fyzické osobě pak mohou být právnické osobě z výčtu činností zakázány z logiky věci jen výkon činnosti, ke které je třeba zvláštního povolení a výkon činnosti upravené zvláštním předpisem.

V rámci peněžitého trestu a trestu zákazu činnosti dále platí speciální úprava u bank a zahraničních bank, jejichž pobočka vykonává činnost na území České republiky na základě bankovní licence udělené Českou národní bankou, neboť zde je třeba zohlednit dopad i na jejich klienty, zákazníky či smluvní partnery, jak je uvedeno v ust. § 17 odst. 4 TOPO.

Dalším trestem, který by teoreticky přicházel v úvahu je zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, který je upraven v ust. § 21 TOPO. Tento trest se uloží, dopustila-li se právnická osoba trestného činu v souvislosti s uzavíráním smluv na plnění veřejných zakázek nebo s jejich plněním, s účastí v zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži. Tento trest je jakýmsi zvláštním případem zákazu činnosti, neboť spočívá v zákazu uzavírání smlouvy na plnění veřejných zakázek, účastnit se zadávacího řízení nebo veřejné soutěže.

Od 1. 12. 2016 kdy začala být právnická osoba trestně odpovědná za přečin nebezpečného vyhrožování, nebyl zaznamenán dle statistických údajů žádný případ spáchání tohoto přečinu právnickou osobu.¹⁵⁷ Pokud jde o zhodnocení trestů, které mohou být právnické osobě ukládány, domnívám se, že je účelným především peněžitý trest a trest zákazu činnosti, neboť tyto budou dle mého názoru pro právnickou osobu nejcitelnější. Dále si nemyslím, že by byla závažnost přečinu nebezpečného vyhrožování tak vysoká, aby bylo nutné ukládat trest uveřejnění rozsudku. Nedomnívám se ani, že by v praxi bylo pravděpodobné, aby právnická osoba spáchala přečin nebezpečného vyhrožování v souvislosti s podáváním nebo vyřizováním žádosti o dotaci nebo subvenci.

¹⁵⁷ Statistické listy Ministerstva Spravedlnosti: Přehled o pravomocně vyřízených právnických osobách podle paragrafů (odsouzených + vyřízených jinak) z let 2016, 2017, 2018

3.4. Druhy ochranných opatření

Ochranná opatření lze ukládat jak samostatně, tak vedle trestu. Vedle trestu obdobné povahy pak mohou být uloženy jen, pokud by samostatné uložení nebylo dostatečné z hlediska působení na osobu, které je ukládáno, a ochrany společnosti. Lze je ukládat i vedle sebe.¹⁵⁸

Druhy ochranných opatření, které je možno za trestný čin uložit, jsou ochranné léčení, zabezpečovací detence, zabránění věci, zabránění části majetku a ochranná výchova. Ochranné léčení nelze uložit vedle zabezpečovací detence a zabránění majetku vedle propadnutí téže části majetku.¹⁵⁹

Za přečin nebezpečného vyhrožování je možné uložit všechna výše zmíněná ochranná opatření až na zabezpečovací detenci a zabránění části majetku, jak vyplývá z dikce ust. § 100 odst. 1 a 2 TrZ a ust. § 102a odst. 1 TrZ.

U mladistvých je možné uložit stejná ochranná opatření jako u dospělé fyzické osoby. U právnické osoby pak přichází z hlediska přečinu nebezpečného vyhrožování v úvahu pouze uložení zabránění věci.

Četnost ukládání ochranných opatření za přečin nebezpečného vyhrožování není vysoká. Roku 2015 bylo uloženo 70 ochranných léčení, 4 zabránění věci a 1 ochranná výchova, roku 2016 72 ochranných léčení, 2 zabránění věci, roku 2017 93 ochranných léčení a 1 zabránění věci.

Ochranné léčení by se z mého pohledu mělo využívat nejčastěji. Ze statistik totiž vyplývá, že ke spáchání přečinu nebezpečného vyhrožování pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky došlo roku 2015 u 100 osob, roku 2016 u 107 osob a roku 2017 u 103 osob. Uložení ochranného léčení by tak mohlo dojít k potřebné pomoci a výchově pachatele.

3.5. Zánik trestní odpovědnosti

Dle prof. Jelínka jsou *důvody zániku trestní odpovědnosti okolnosti, které nastaly po spáchání trestného činu, ale dříve, než je o něm pravomocně rozhodnuto a které způsobují jednou provždy zánik práva státu na potrestání pachatele*. Přihlíží se k nim i z úřední povinnosti.¹⁶⁰

U přečinu nebezpečného vyhrožování nepřichází u dospělých fyzických osob v úvahu zánik trestní odpovědnosti účinnou lítostí, neboť není tento přečin taxativně vyjmenován v ust. § 33 TrZ. U mladistvých dle ust. § 7 ZSVM připadá v úvahu, neboť za něj TrZ stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí nepřevyšující pět let. Mladistvý pachatel musí dobrovolně

¹⁵⁸ Ust. § 97 TrZ

¹⁵⁹ Ust. § 98 TrZ

¹⁶⁰ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, s. 348

odstranit nebo napravit způsobený následek anebo se o to pokusit, projevit svým chováním účinnou snahu po nápravě a zároveň čin nesmí mít trvale nepříznivých následků pro poškozeného nebo pro společnost. Pokud jde o právnické osoby, z dikce ust. § 11 TOPO by se účinná lítost dala použít za předpokladu, že by právnická osoba dobrovolně upustila o dalšího protiprávního jednání a odstranila nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému trestním zákonem, anebo škodlivému následku zamezila či ho napravila.

Dalším důvodem zániku trestní odpovědnosti je promlčení. Dle ust. § 34 odst. 1 TrZ bude u dospělých fyzických osob promlčecí doba u přečinu nebezpečného vyhrožování 3 roky, pokud bude naplněna základní skutková podstata, a 5 let, pokud bude naplněna kvalifikovaná skutková podstata tohoto přečinu. Totéž bude dle ust. § 12 TOPO platit u právnických osob. U mladistvých bude pak činit dle ust. § 8 odst. 1 ZSVM 3 roky.

Důležité je zmínit, že vzhledem k nezávislosti trestní odpovědnosti právnické a fyzické osoby se jednotlivé důvody zániku trestní odpovědnosti právnické osoby budou uplatňovat nezávisle na případné trestní odpovědnosti a jejím zániku osoby fyzické.¹⁶¹

Zvláštními případy zániku trestní odpovědnosti neuvedenými v TrZ jsou smrt pachatele a milost prezidenta republiky. Ty platí pro dospělé pachatele i pro mladistvé nebo právnické osoby, pokud to u nich z povahy věci přichází v úvahu. Například u právnické osoby se nemůže uplatnit důvod smrti, neboť dle ust. § 10 odst. 1 TOPO přechází trestní odpovědnost právnické osoby na všechny její právní nástupce.¹⁶²

¹⁶¹ Ibid., s. 351

¹⁶² Ibid., s. 349, 351

4. Možnost souběhu trestného činu nebezpečného vyhrožování s jinými trestnými činy

O souběh trestných činů půjde v případě, kdy pachatel spáchá dva nebo více trestných činů dříve, než byl pro některý z nich odsouzen. Přitom může jít o souběh jednočinný nebo vícečinný podle toho, zda pachatel spáchal trestné činy jedním či více skutky, a dále stejnorodý nebo nestejnorodý podle toho, zda mají tyto trestné činy stejné či různé skutkové podstaty. Souběh může mít vliv jak v trestním právu hmotném, tak v trestním právu procesním. Hmotně právním důsledkem souběhu je obecná přitěžující okolnost záležející ve spáchání více trestných činů, jak vyplývá z ust. § 42 písm. n) TrZ. V tomto případě se neukládají tresty za jednotlivé trestné činy, ale ukládá se trest úhrnný nebo souhrnný. Z hlediska procesního práva pak má souběh význam pro konání společného řízení, kdy je při jednočinném souběhu trestní řízení jediné. Při vícečinném souběhu lze některý trestný čin vyloučit ze společného řízení.¹⁶³

V situacích, kdy je vyloučen jednočinný souběh, však výše zmíněné účinky nenastanou. U přečinu nebezpečného vyhrožování by se mohlo jednat o případy speciality, subsidiarity a faktické konzumpce skutkových podstat.¹⁶⁴ Dále se budu zabývat možnostmi jednočinného souběhu přečinu nebezpečného vyhrožování s některými dalšími trestnými činy, které mají s tímto přečinem podobné skutkové podstaty.

4.1. Vyloučení jednočinného souběhu

Předně je nutno uvést, že splní-li pachatel výhrůžku usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou, bude přečin nebezpečného vyhrožování zpravidla konzumován závažnějším poruchovým trestným činem, jakým je například trestný čin vraždy, těžké ublížení na zdraví nebo i obecné ohrožení.¹⁶⁵

O faktickou konzumpci dále dle usnesení Nejvyššího soudu půjde i v případě trestného činu týrání osoby žijící ve společném obydlí upraveného v ust. § 199 TrZ, jehož skutková podstata může být naplněna různorodým jednáním. Některé prvky tohoto jednání mohou přitom naplňovat znaky přečinu nebezpečného vyhrožování. Nicméně u přečinu nebezpečného vyhrožování je pak následek mírnější než následek spočívající v týrání osoby žijící ve společném obydlí.¹⁶⁶

¹⁶³ Ibid., s. 336, 345 – 346

¹⁶⁴ Ibid., s. 342

¹⁶⁵ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 3284

¹⁶⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 6. 2008, sp. zn. 11 Tdo 250/2008

Judikatura dále uvádí, že pokud je výhrůžka usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou prostředkem vynucení určitého chování, půjde o trestný čin vydírání.¹⁶⁷

Dále není možný jednočinný souběh přečinu nebezpečného vyhrožování s trestným činem násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci upraveným v ust. § 352 odst. 2 TrZ, neboť nebezpečné vyhrožování je k němu ve vztahu subsidiarity.¹⁶⁸

Dle judikatury Nejvyššího soudu jsou zákonné znaky přečinu nebezpečného vyhrožování dle ust. § 353 odst. 1 TrZ obsaženy v zákonných znacích zločinu loupeže podle ust. 173 odst. 1 TrZ. Trestný čin loupeže je zde tedy v poměru speciality a tudíž ani v tomto případě jednočinný souběh těchto trestných činů není možný.¹⁶⁹

4.2. Možnost jednočinného souběhu

Jednočinný souběh přečinu nebezpečného vyhrožování bude možný s trestnými činy nebezpečné pronásledování, výtržnictví a porušování domovní svobody.

Trestný čin nebezpečného pronásledování je upraven v ust. § 354 TrZ. Podobnost se skutkovou podstatou přečinu nebezpečného vyhrožování můžeme nalézt v ust. § 354 odst. 1 písm. a) TrZ, kde se vyhrožuje ublížením na zdraví nebo jinou újmou poškozenému, nebo jeho osobám blízkým. Stejně jako u přečinu nebezpečného vyhrožování pak musí být pachatelovo jednání způsobilé vzbudit důvodnou obavu. Odlišnost mezi skutkovými podstatami těchto trestných činů lze kromě jiného nalézt u srovnání vlastností výhrůžky. U nebezpečného vyhrožování je vyžadována intenzivnější výhrůžka, zároveň však postačí pouze jedna výhrůžka směřující k usmrcení, těžké újmě na zdraví nebo jiné těžké újmě. U nebezpečného pronásledování postačuje méně intenzivní výhrůžka ublížením na zdraví nebo jinou újmou poškozenému, ta však musí mít dlouhodobý charakter. Zároveň však nemusí směřovat pouze proti osobě oběti, ale i proti osobám jí blízkým.

Jednočinný souběh s trestným činem nebezpečného pronásledování je možný. Dle komentáře k němu bude docházet, zejména pokud by šlo o formy trestného činu nebezpečného vyhrožování uvedené v ust. § 354 odst. 1 písm. b) až e).¹⁷⁰ Toto je podpořeno i judikaturou, ze které vyplývá, že není vždy možné vyhrožování zahrnout pod zákonný znak ust.

¹⁶⁷ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 10. 11. 1982, sp. zn. 1 Tz 27/82

¹⁶⁸ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 3284

¹⁶⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2016, sp. zn. 8 Tdo 510/2016

¹⁷⁰ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, s. 3292

§ 354 odst. 1 písm. a) TrZ, neboť vyhrožování může být závažnějšího charakteru a může tak naplnit zákonné znaky skutkové podstaty přečinu nebezpečného vyhrožování.¹⁷¹

Dalším trestným činem, u kterého bude souběh s přečinem nebezpečného vyhrožování možný, je trestný čin výtržnictví. Dle ust. § 358 TrZ je výtržnictví spácháno tím, *kdo se dopustí veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném hrubé neslušnosti nebo výtržnosti zejména tím, že napadne jiného,...* , *anebo hrubým způsobem ruší přípravu, průběh nebo zakončení organizovaného sportovního utkání, shromáždění nebo obřadu lidí.*

Možnost souběhu zkoumal Nejvyšší soud, který judikoval, že je jednočinný souběh možný, neboť skutkové podstaty těchto trestných činů obsahují jiný objekt chráněný trestním zákoníkem. Trestný čin výtržnictví chrání klidné občanské soužití proti závažnějším útokům narušujícím veřejný klid a pořádek. Skutkové podstaty nejsou ve vztahu, kdy by byl jeden z trestných činů speciálním vůči druhému. Faktická konzumpce taktéž nenastává.¹⁷²

Jednočinný souběh trestného činu nebezpečného vyhrožování s trestným činem porušování domovní svobody upraveným v ust. § 178 odst. 2 TrZ je možný, neboť každé z těchto ustanovení chrání jiný objekt. Objektem trestného činu porušování domovní svobody je totiž nedotknutelnost obydlí zaručená čl. 12 Listiny základních práv a svobod.¹⁷³

¹⁷¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2017, sp. zn. 8 Tdo 94/2017

¹⁷² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 10. 2013, sp. zn. 7 Tdo 840/2013-28

¹⁷³ ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*. 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-358-7, s. 607

5. Komparace s francouzskou právní úpravou

V této části popíši francouzskou právní úpravu vyhrožování s cílem porovnat ji s úpravou trestného činu nebezpečného vyhrožování v českém právu.

Zákonodárce se v rámci francouzské právní úpravy rozhodl o úpravu trestného činu vyhrožování jako samostatného trestného činu. Dle francouzské právní teorie může být na trestný čin vyhrožování nahlíženo ze dvou úhlů pohledu. Výhrůžka může být jednak chápána jako fáze předcházející realizaci trestného činu, a proto její zahrnutí do právní úpravy může pomoci prevenci trestných činů. Dále mohou být již samotné hrozby chápány jako narušení individuálního klidu a bezpečnosti. Proto se již samotná hrozba považuje za narušení psychické integrity jednotlivce.¹⁷⁴ Zákonodárce se sice nepřiklonil ani k jedné z těchto koncepcí, vyhrožování však upravil hned na několika místech trestního zákoníku. Úpravu vyhrožování tak můžeme nalézt v části trestných činů proti osobám, trestných činů proti majetku a trestných činů proti státu.¹⁷⁵ Nadále se budu zabývat vyhrožováním v rámci trestných činů proti osobám, jelikož právě ty se nejvíce blíží skutkové podstatě trestného činu nebezpečného vyhrožování z hlediska českého práva.

5.1. Historický vývoj

Trestný čin vyhrožování, který je svou podstatou nejbližší českému chápání trestného činu nebezpečného vyhrožování, byl do francouzské právní úpravy jako samostatný trestný čin poprvé přijat prvním trestním zákoníkem z roku 1810. Trestní zákoník však v tomto období upravoval pouze vyhrožování smrtí.

Roku 1863 pak byla úprava tohoto trestného činu podstatně rozšířena. Bylo upraveno tzv. vyhrožování s podmínkou, tedy nucení určitého konání nebo nekonání,¹⁷⁶ a vyhrožování bez podmínky. V základním ustanovení, které můžeme nalézt v článku 305, bylo stanoveno: *“Kdo jinému vyhrožuje anonymně nebo podepsaným písemným způsobem zabitím, otrávením nebo dalším útokem, za který je trestem smrt, nucená práce nebo deportace, bude v případě, že byla výhrůžka doprovázena příkazem k zanechání peněz na určitém místě nebo splněním jiné podmínky, potrestán dvěma až pěti lety odnětí svobody a pokutou ve výši 150 až 1000 franků. Pachatel může být navíc zbaven práv občanských a rodinných na dobu nejméně pěti a nejvýše deseti let ode dne rozsudku. Pachatel může být také pod policejním dohledem nejméně na pět let a nejvýše na deset let ode dne jeho trestu.”* Šlo tedy o úpravu vyhrožování s podmínkou.

¹⁷⁴ Merle et A. Vitu, *Traité de droit criminel*, t. III, *Droit pénal spécial*, A. Vitu, vol. 2 : Cujas, 1982, §1823.; V. Malabat, *Droit pénal spécial*, Dalloz, coll. (Hypercours), 7th ed., 2015, §437 & 445.

¹⁷⁵ P. Conte, *Droit pénal spéciaux*: LexisNexis, Manuels, 5th ed., 2016, §495

¹⁷⁶ M. L. Rassat, *Droit pénal spécial*, Dalloz, 2018, p. 527

Následující ustanovení upravovalo vyhrožování bez podmínky, kde byla jediná změna ve stanovení mírnější sankce.¹⁷⁷ Mírnější trest byl také stanoven v případě, že byla výhrůžka provedena s příkazem nebo pod verbální podmínkou.¹⁷⁸ Jako doplnění k předchozím ustanovením byl také upraven případ, kdy pachatel verbálně nebo v psané formě vyhrožuje protiprávním činem nebo násilím, které není upraveno v článku 305, pokud je takové jednání spácháno s příkazem nebo pod podmínkou.¹⁷⁹ ¹⁸⁰ Aplikace této právní úpravy však byla v praxi komplikována z důvodu přílišné diverzifikace. Zákon o bezpečnosti a svobodě ze dne 2. února 1981 se snažil o zjednodušení této právní úpravy, ale přípravné práce zákonodárců nedokázaly tyto potíže odstranit.¹⁸¹

Ke změně došlo až novým trestním zákoníkem z roku 1994, který zcela přehodnotil trestní právo ve Francii a značně upravil kritéria trestného činu vyhrožování.¹⁸² Úprava vyhrožování byla přesunuta do článků 222-17 a 222-18. Kromě úpravy měny zůstalo znění těchto článků nezměněno až do současnosti. Trestní zákoník nejprve upravoval trestný čin vyhrožování s podmínkou a poté vyhrožování bez podmínky. Oproti úpravě z roku 1863 dále došlo k odstranění konkrétního požadavku na formu vyhrožování a zároveň byly zobecněny činy, kterými je vyhrožováno. V rámci vývoje společnosti došlo přirozeně i ke změně trestních sankcí. U trestného činu vyhrožování bez podmínky dále došlo ke změně podmínky trestnosti činů, kterými je vyhrožováno. V rámci vyhrožování bez podmínky bylo tak trestné vyhrožování spácháním zločinu nebo přečinu proti osobě, jestliže je pokus spáchání takového trestného činu trestný. K tomu však dochází pouze v případě, že se vyhrožování opakuje nebo je zhmotněno písemným nebo obrazovým dokumentem nebo jakýmkoli jiným objektem. V případě vyhrožování s podmínkou pak bylo trestné vyhrožování spácháním zločinu nebo přečinu proti osobě, učiněné jakýmkoli prostředkem, pokud je provedeno s příkazem nebo pod podmínkou.¹⁸³

Přirozenou úpravou byla změna ve výměře trestů, když se změnila peněžní částky pokut z franků na eura.¹⁸⁴

Roku 2004¹⁸⁵ byl změněn článek 222-18-1, který do té doby upravoval odpovědnost právnických osob.¹⁸⁶ Do budoucna tento článek zakotvil protidiskriminační ustanovení. V rámci

¹⁷⁷ Odnětí svobody do tří let a pokuta od 100 do 600 franků.

¹⁷⁸ Odnětí svobody od 6 měsíců do 2 let a pokutou od 25 do 300 franků.

¹⁷⁹ V tomto případě byla sankce ještě mírnější, a to odnětí svobody na 6 dní až 3 měsíce a pokuta 16 až 100 franků, případně pouze jedna z těchto sankcí.

¹⁸⁰ Article 305 - 308: Code pénal, d'après le texte officiel promulgué par l'ordonnance du 28 avril 1852 avec les modifications qu'y a introduites la loi du 18 avril 1863, p. 45

¹⁸¹ M. L. Rassat, *Droit pénal général*, Dalloz, 2018, p. 525

¹⁸² Ibid.

¹⁸³ Article 222-17, 222-18: LOI no 92-684 du 22 juillet 1992, OJFR 25 juillet 1992

¹⁸⁴ Article 3: Ordonnance n°2000-916 du 19 septembre 2000, OJFR 22 septembre 2000

¹⁸⁵ Article 39: Loi n°2004-204 du 9 mars 2004, OJFR 10 mars 2004

ustanovení článků 222-17 a 222-18 totiž stanovil odlišné sankce pro případ, že je vyhrožování spácháno z důvodu skutečného nebo domnělého členství či nečlenství oběti v jakékoli etnické skupině, pro národnost, rasu nebo náboženství, nebo pro skutečnou či domnělou sexuální orientaci. Toto ustanovení však bylo posléze zrušeno zákonem z roku 2017.¹⁸⁷

K poslední změně došlo roku 2010, kdy byl do právní úpravy přijat článek 222-18-3. Ten stanoví trestní sankce pro případ, že trestný čin spáchá manžel/ka nebo partner/ka v rámci paktu občanské solidarity.¹⁸⁸

Úprava první zmínky trestného činu výhrůžky se tedy vyskytla ve francouzské právní úpravě více než 150 let před implementací vzbuzení důvodné obavy, předchůdce trestného činu nebezpečného vyhrožování, do české právní úpravy. Jak již však bylo uvedeno, první verze francouzské úpravy obsahovala pouze vyhrožování smrtí. Ačkoli i úprava skutkové podstaty v českém právu prošla vývojem, jádro základní podstaty zůstalo stejné. Postupným vývojem pak došlo k obohacení o jednotlivé složky kvalifikované skutkové podstaty a změnu v úpravě sankcí. Dá se říci, že šlo v rámci českého práva o kontinuální vývoj, během kterého byly změny přijímány s ohledem na vývoj českého a mezinárodního práva. Dle mého názoru dochází na druhou stranu v rámci vývoje francouzské právní úpravy trestného činu vyhrožování k jisté diskontinuitě. Ta je patrná v porovnání úprav z roku 1863 a 1994. Dále pak v přijetí a pár let poté odstranění ustanovení majícího protidiskriminační charakter.

5.2. Kategorizace

Z hlediska francouzského práva mohou být trestné činy děleny stejně jako v českém trestním právu dle jejich závažnosti. Francouzské trestní právo je však klasifikuje na zločiny, přečiny a přestupky.¹⁸⁹ Na rozdíl od českého trestního práva neobsahuje francouzský trestní zákoník jejich obecnou definici. O jaký druh trestného činu jde, poznáme z ustanovení konkrétního trestného činu, neboť zde je většinou jako zločin, přečin nebo přestupek daný trestný čin přímo pojmenován.¹⁹⁰ V případě, že jednotlivé ustanovení výslovně neuvádí, o který druh trestného činu se jedná, se dá tato informace zjistit z části ustanovení trestného činu upravujícího sankci. Pokud takové ustanovení upravuje pouze uložení pokuty, která nepřesahuje výši 3 000 EUR¹⁹¹, bude se jednat o přestupek. V případě, že sankční část ustanovení obsahuje

¹⁸⁶ Article 7: Loi n°2001-504 du 12 juin 2001, OJFR 13 juin 2001

¹⁸⁷ Article 171: LOI n°2017-86 du 27 janvier 2017, OJFR 28 janvier 2017

¹⁸⁸ Article 6: LOI n° 2010-769 du 9 juillet 2010, OJFR 12 août 2018

¹⁸⁹ Article 111-1: Code pénal, Version consolidée au 6 août 2018

¹⁹⁰ Francouzský trestní zákoník je dělen na část legislativní a regulativní. V části legislativní, která je přijímána parlamentem, jsou stanoveny zločiny a přečiny. V části regulativní, která je přijímána vládou, jednotlivá nařízení stanoví přestupky - Code pénal, Version consolidée au 6 août 2018

¹⁹¹ Article 131-13: Code pénal Version consolidée au 6 août 2018

trest odnětí svobody do 10 let a pokutu alespoň 3 750 EUR, bude se jednat o přečin. Zločinem pak bude takový trestný čin, za který je trestní sankcí odnětí svobody na doživotí nebo na 30, 20 či 15 let.¹⁹² Jelikož skutková podstata trestného činu vyhrožování výslovně nestanoví, zda se jedná o zločin, přečin nebo přestupek, musíme tuto skutečnost odvodit z části ustanovení upravující sankci. V tomto případě půjde o přečin, neboť je za trestný čin nebezpečného vyhrožování možno uložit pokutu vyšší než 3 000 EUR a trest odnětí svobody do 10 let.

Zákonodárce tak trestný čin vyhrožování hodnotí jako druhý nejzávažnější druh trestného činu. Stejně hodnotí trestný čin nebezpečného vyhrožování český zákonodárce. Zde však srovnání komplikuje fakt, že se výše zmíněné dělení trestných činů ve francouzském trestním právu vyznačuje triparticí, zatímco české trestní právo biparticí. Nicméně lze říci, že je z hlediska jak francouzského tak českého zákonodárce tento trestný čin ve skupině trestných činů, které jsou z hlediska závažnosti až na druhém místě po zločinech. V rámci porovnání úprav však také nesmíme zapomínat na jejich rozdílné stanovení sankcí za zločin a přečin.

Druhé dělení, kterým se budu zabývat, je dělení dle systematiky trestního zákoníku. V rámci struktury francouzského trestního zákoníku je trestný čin vyhrožování upravený v článku 222-17 a následujících v legislativní části v knize II. “zločiny a přečiny proti osobám”, v hlavě II. “trestné činy proti osobám”, v kapitole II. “trestné činy proti psychické nebo fyzické integritě osoby”, v části I. “úmyslné trestné činy proti tělesné integritě osoby”, odstavci 3. “výhrůžky”. V rámci systematiky trestního zákoníku by se stejně jako v české trestní úpravě dalo vysledovat řazení úpravy skupin trestných činů dle závažnosti. V rámci knih je trestný čin vyhrožování řazen do skupiny trestných činů hned za obecná ustanovení. Po této skupině následují zločiny a přečiny proti majetku, proti národu, proti státu a veřejnému míru, další zločiny a přečiny a ustanovení vztahující se na zámořská území. V rámci dělení do jednotlivých hlav je trestný čin vyhrožování zařazen do druhé skupiny, za trestné činy proti lidskosti a proti osobám. Jako druhý je také řazen ve skupině za trestné činy proti životu člověka také v rámci kapitol hlavy II., následované pěti dalšími kapitolami. Z tohoto řazení lze vysledovat značnou důležitost trestného činu vyhrožování, kterou mu zákonodárce přikládá.

5.3. Skutková podstata

V rámci srovnání ustanovení trestného činu nebezpečného vyhrožování dle českého a francouzského trestního práva se budu držet české trestněprávní terminologie a hovořit o skutkové podstatě, jejíž pojem včetně jednotlivých znaků nejsou ve francouzském trestním právu chápány ve stejném smyslu jako v českém trestním právu.

¹⁹² B. Bouloc, *Droit penal general*, Dalloz, 25th edition, 2017, p. 185

V rámci francouzského práva můžeme rozdělit trestný čin vyhrožování z hlediska skutkové podstaty na trestný čin vyhrožování s podmínkou a vyhrožování bez podmínky.

Ustanovení článku 222-17 francouzského trestního zákoníku upravuje základní skutkovou podstatu trestného činu vyhrožování bez podmínky v následujícím znění. *Hrozba spáchání zločinu nebo přečinu proti osobě, jestliže je pokus spáchání takového trestného činu trestný, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců a pokutou ve výši 7 500 EUR, pokud je hrozba opakovaná nebo zhmotněna písemným nebo obrazovým dokumentem nebo jakýmkoli jiným objektem.*

Ustanovení článku 222-18 francouzského trestního zákoníku zakotvuje základní podstatu trestného činu vyhrožování s podmínkou ve znění: *hrozba spáchání zločinu nebo přečinu proti osobě, učiněná jakýmkoli prostředkem, bude potrestána třemi lety odnětí svobody a pokutou ve výši 45 000 EUR, pokud je hrozba provedena s příkazem nebo pod podmínkou.*

Hlavním rozdílem je tedy to, že u výhrůžky bez podmínky je cílem zastrašení oběti, kdežto u výhrůžky s podmínkou je cílem vynucení určitého chování.¹⁹³ Oba druhy vyhrožování jsou v některých znacích skutkové podstaty stejné. Znaky, ve kterých se odlišují, budou dále rozebrány v bodech 5.3.1. a 5.3.2.

V rámci obou druhů vyhrožování můžeme nalézt stejné přitěžující okolnosti, přičemž jejich jediný rozdíl tkví ve stanovení jiných trestních sankcí. První přitěžující okolností je výhrůžka smrtí. Druhou je pak spáchání trestného činu manželem/kou nebo partnerem/kou v rámci paktu občanské solidarity. Toto ustanovení je určeno k předcházení násilí páchaného na ženách. Francouzská úprava tedy počítá s jinými přitěžujícími okolnostmi než česká právní úprava. V rámci české právní úpravy je vyhrožování smrtí zahrnuto již v základní skutkové podstatě. Domnívám se, že je česká právní úprava z hlediska úpravy důvodů podmiňujících použití vyšší trestní sazby celkově komplexnější a také více reaguje na potřeby společnosti.

Z hlediska hodnot chráněných trestním zákoníkem je francouzské trestní právo založeno na ochraně veřejného pořádku. Členění jednotlivých knih, kapitol a částí je pouze systematické a neodráží dělení na druhový a individuální objekt, jak je tomu v českém trestním právu.

Pokud jde o pachatele trestného činu vyhrožování, může jím být u obou druhů vyhrožování dle francouzského práva zletilá fyzická osoba, mladistvý nebo právnická osoba. Okruh pachatelů je tedy stejný jako v české trestněprávní úpravě. Další podobností je právní úprava mladistvých pachatelů, pro které se dle článku 122-8 francouzského trestního zákoníku použije zvláštní zákon, který stanovuje opatření ochrany, pomoci, dohledu a vzdělání.¹⁹⁴

¹⁹³ P. Béghin, LexisNexis JurisClasseur Pénal Code, Fascicule 20: Menaces, 2017, §7

¹⁹⁴ Ordonnance n° 45-174 du 2 février 1945 relative à l'enfance délinquante. Version consolidée au 27 août 2018

U právnických osob se pak použije zásada obecné odpovědnosti, podle níž odpovídají právnické osoby za všechny trestné činy s určitými výjimkami týkajícími se tiskového zákona a zákona o audiovizuální komunikaci.¹⁹⁵

Stejně jako v české trestněprávní úpravě můžeme také v rámci francouzské úpravy najít u obou druhů vyhrožování nutnost splnění podmínky, která se váže na osobu pachatele. Bude tomu tak ve článku 222-18-3 francouzského trestního zákoníku. Zde bude muset být pachatel manžel/ka či partner/ka v rámci paktu občanské solidarity. Stejně jako v české trestní úpravě je tak zvláštní podmínka, v tomto případě vlastnost pachatele, upravena ve skutkové podstatě podmiňující použití vyšší trestní sazby.

Pokud jde o subjektivní stránku, je v obou případech vyhrožování nutný úmysl.¹⁹⁶ Pachatel přitom nemusí jednat v úmyslu skutečně vyplnit výhrůžku, neboť výsledkem tohoto trestného činu není skutečné vykonání výhrůžky, nýbrž zasáhnutí do integrity oběti.¹⁹⁷

V rámci srovnání jednotlivých úprav je zajímavý také koncept úpravy specifikace výhrůžky. Jak bylo zmíněno výše, dle české trestní úpravy nebezpečného vyhrožování je obsah výhrůžky konkretizován smrtí, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou. Dle francouzského trestního práva však postačí vyhrožování jakýmkoli zločinem či přečinem, ovšem za splnění dodatečných podmínek.

5.3.1. Vyhrožování bez podmínky

Pokud jde o výhrůžku bez podmínky, musí jít o takovou výhrůžku, která je buď opakována, nebo zachycena na psaném dokumentu, obraze nebo jiném objektu. Jsou tak vyloučeny jednorázové verbální výhrůžky.¹⁹⁸ Pokud jde o opakování, postačí dva skutky, které musí být směřovány proti stejné osobě.¹⁹⁹ Proto například osoba vyhrožující své minulému manželce a poté současnému manželce nebude trestně odpovědná za trestný čin vyhrožování.²⁰⁰ Navíc se každé opakování musí týkat stejného trestného činu. Osoba, která vyhrožuje, že někoho zabije a poté, že osobě ublíží na zdraví, proto také nebude trestně odpovědná za trestný čin vyhrožování. Není stanovena ani minimální ani maximální doba, která má být mezi první a druhou výhrůžkou.²⁰¹

¹⁹⁵ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní odpovědnost právnických osob: komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2018. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-592-3, s. 135

¹⁹⁶ M. L. Rassat, *Droit pénal général*, Dalloz, 2018, p. 526, §451

¹⁹⁷ Cass. crim., Sept. 20th 2016, n° 15-84.746

¹⁹⁸ M. L. Rassat, *Droit pénal général*, Dalloz, 2018, p. 528, §452

¹⁹⁹ J.-H. Robert, *Droit pénal général*, PUF, Thémis droit, 6th edition., 2005, p. 209

²⁰⁰ Cass. crim., oct. 24th 2007, n° 07-83.726

²⁰¹ Cass. crim., Feb. 26th . 2002, n° 01-83.545

Pokud jde o důkaz výhrůžky, za písemný důkaz se považuje i výhrůžka zasláná textovou zprávou.²⁰² Dále se za důkaz považují i výhrůžné fotografie. Je však na diskreci soudu, aby uvážil jejich charakter. Jakýkoli jiný objekt pokrývá širokou škálu objektů, jako například hlasová zpráva nahraná na telefonu²⁰³ nebo fakt, že pachatel na poškozeného hodí láhev s plynem a vyvolá možnost jeho zapálení.²⁰⁴ Avšak neverbální pohyb doprovázený hrozbou není sám o sobě považován za výhrůžku. Tak je tomu například za situace, kdy osoba imituje zbraň rukama.²⁰⁵

Výhrůžka sama o sobě může být neurčitá nebo vyjádřena metaforami. Záleží na soudci, aby zhodnotil okolnosti případu, které mohly naplnit skutkovou podstatu.²⁰⁶ Výhrůžka může být vyslovena i prostřednictvím třetí osoby pokud pachatel věděl nebo musel vědět, že se o ní poškozený dozví.²⁰⁷ Přitom nezáleží na tom, jestli třetí osoba dá poškozenému o výhrůžce vědět, pokud si pachatel myslel, že se tak stane.²⁰⁸ Poškozený musí být přitom jasně identifikovatelný. Nemůže jít tedy o výhrůžku například adresovanou “komukoli, kdo se dotkne mého auta”.²⁰⁹ Dále není nutné, aby pachatel skutečně výhrůžku uskutečnil. Pachatel nemusí ani přijmout nezbytná opatření k provedení výhrůžky a není ani nutné, aby měl možnost čin provést.²¹⁰

5.3.2. Vyhrůžování s podmínkou

Pokud jde o naplnění výhrůžky s podmínkou, může být skutková podstata naplněna vyhrůžováním jakýmkoli způsobem. Oběť musí být nucena přijmout určité chování, aby se zabránilo realizaci výhrůžky. Trestný čin vyhrůžování s podmínkou může být tedy označen jako formální trestný čin, tedy čin, jehož realizace nevyžaduje, aby pachatel dosáhl očekávaného výsledku.

Vyhrůžování hypotetickými událostmi nelze kvalifikovat jako podmínku. Za trestný čin se tak nepovažuje, když někdo řekne „zabiju tě, pokud mě uhodíš“.²¹¹ Příkaz může obsahovat aktivní jednání dokonce i pomocí třetí osoby, stejně tak zdržení se něčeho. Příkaz může být

²⁰² CA Riom, March 24th 2005, n° 05/00015

²⁰³ CA Agen, Feb. 17th . 2005, n° 04/00380-A

²⁰⁴ Cass. crim., June 9th 2004, n° 03-83.718

²⁰⁵ CA Aix-en-Provence, March 8th 2004, n° 2004-243612

²⁰⁶ Fascicule 20 : menaces, LexisNexis Jurisclasseur, December 8th 2017, §7

²⁰⁷ Cass. crim., 21 févr. 1991, n° 87-85.081

²⁰⁸ Cass. crim., 20 juill. 1882 : D. 1883, 1, p. 46.

²⁰⁹ Tribunal correctionnel de Paris, Feb. 16th 1973

²¹⁰ Court of Appeal of Toulouse, July 29th 1871

²¹¹ Cass. crim., Dec. 14th 1912 : Bull. crim., n° 641

uskutečněn i pouhou narážkou.²¹² Soud dále objasnil, že příkaz může být dán i někým jiným než pachatelem.²¹³

Na rozdíl od vyhrožování bez podmínky je možné postihnout verbální hrozbu. Tak například slovní hrozba doprovázená fyzickou napodobeninou zbraně může být předmětem trestního odsouzení.²¹⁴

Je také třeba odlišit vyhrožování s podmínkou a vydírání, které je upraveno ve článku 312-1 francouzského trestního zákoníku. Podle něj je vydírání akt dosahovaný násilím, výhrůžkou násilí nebo nucení podpisu, závazku, nebo zřeknutí se nebo odhalení tajemství nebo předání fondů, cenných papírů nebo jiného majetku. V rámci českého trestního práva je pak hlavní rozdíl v tom, že u přečinu nebezpečného vyhrožování pachatel vyhrožuje poškozenému usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou bez dalšího, u trestného činu vydírání je užití či pohrůžka násilí nebo pohrůžka způsobení jiné těžké újmy prostředkem k tomu, aby pachatel přinutil poškozeného něco konat, něčeho se zdržet či něco strpět.²¹⁵ V tomto ohledu se domnívám, že trestný čin vyhrožování s podmínkou je blíže českému chápání vydírání než nebezpečného vyhrožování a to i za situace, kdy francouzský trestní zákoník obsahuje samostatnou právní úpravu vydírání. Obsahově tedy bude mít přečin nebezpečného vyhrožování blíže k trestnému činu vyhrožování bez podmínky.

5.4. Trestněprávní postih

Vyhrožování bez podmínky je sankcionováno trestem odnětí svobody na šest měsíců a pokutou ve výši 7 500 EUR. Vyhrožování s podmínkou je sankcionováno trestem odnětí svobody na tři roky a pokutou ve výši 45 000 EUR.

V obou případech se pak trest zvyšuje, pokud jde o vyhrožování smrtí. V případě vyhrožování bez podmínky na tři roky vězení a pokutu 45 000 EUR a v případě vyhrožování s podmínkou na pět let odnětí svobody a pokutu 75 000 EUR. Dále dochází ke zvýšení sankce v případě, že by vyhrožoval manžel/ka či partner/ka v rámci paktu občanské solidarity.

Stejně jako v české úpravě je jednou ze sankcí odnětí svobody. Na rozdíl od české úpravy pak základní skutková podstata obsahuje peněžitý trest místo trestu zákazu činnosti. Zde je třeba poznamenat, že i v českém právu byl jako sankce uveden peněžitý trest, nicméně roku 2009 byl nahrazen právě trestem zákazu činnosti. Dalším rozdílem je pak kumulativní uvedení trestních sankcí ve francouzské úpravě. Pachatel tak bude trestán zároveň trestem odnětí svobody

²¹² Cass. crim., Jan. 5th 2005, n° 04-82.738 et 04-82.739

²¹³ Cass. crim., May 6th 2002, n° 01-85.107

²¹⁴ Cass. crim., Feb. 27th 2013, n° 11-88.189

²¹⁵ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 1. 2006, sp. zn. 3 Tdo 1371/2005

a peněžitou sankcí, naproti tomu v české úpravě jsou sankce odnětí svobody a zákazu činnosti uvedeny alternativně. Z hlediska doby odnětí svobody je ve francouzské úpravě dále stanoven konkrétní časový úsek, kdežto česká úprava umožňuje větší diskreci, neboť stanoví odnětí svobody až na jeden, případně až na tři roky. Z těchto důvodů se domnívám, že z hlediska základní skutkové podstaty je trestný čin vyhrožování trestán přísněji ve Francii než v České Republice.

Stejně jako v českém trestním právu mohou být fyzické osoby potrestány i dalšími sankcemi výslovně neuvedenými v ustanovení upravující konkrétní trestný čin.²¹⁶ Jde jednak o sankce, které jsou dle mého názoru podobné v českém právu upravenému trestu zákazu činnosti. Patří mezi ně zákaz vykonávat veřejnou, profesní či společenskou činnost v rozsahu, ve kterém byl trestný čin spáchán, zákaz držení nebo nošení zbraně podléhající povolení na dobu až pěti let, zrušení řidičského průkazu se zákazem požádat o vydání nového na dobu až pěti let a dále pozastavení řidičského oprávnění na dobu až pěti let, přičemž toto pozastavení může být omezeno na řízení mimo odbornou činnost.

Domnívám se, že další okruh sankcí, které je možné uložit dle francouzského práva, jsou podobné trestu propadnutí věci dle českého trestního práva. Jde o zabavení jednoho nebo více vozidel patřících odsouzenému, zabavení jedné nebo více zbraní, které jsou ve vlastnictví pachatele nebo které má pachatel k dispozici, zabavení věci, která sloužila nebo byla zamýšlena k spáchání trestného činu, nebo která je jeho produktem a zabavení zvířete, které bylo použito ke spáchání trestného činu.

Dále je možno uložit trvalý nebo dočasný zákaz vlastnění zvířete, povinnost pachatele zúčastnit se na vlastní náklady přednášky o sexismu. Dle článku 222-45 francouzského trestního zákoníku je pak možné uložit zákaz vykonávání občanských a rodinných práv, zákaz výkonu veřejného úřadu, zákaz profesionální či dobrovolné aktivity, která je spojena se stykem s nezletilými (doživotní či až na deset let), povinnost zúčastnit se občanského kurzu a povinnost zúčastnit se kurzu rodičovské odpovědnosti. Některé z těchto sankcí by teoreticky mohly být uloženy i dle českého trestního práva v podobě přiměřených omezení a přiměřených povinností, která jsou demonstrativně uvedena v ust. § 48 odst. 4 TrZ. Dle francouzského práva však nelze na rozdíl od práva českého uložit trest domácího vězení, obecně prospěšných prací, zákazu pobytu, vyhoštění, zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce a dále ztrátu čestných titulů nebo vyznamenání a ztrátu vojenské hodnosti.

²¹⁶ Article 222-44: Code pénal, version consolidée au 6 août 2018

Domnívám se, že i z pohledu úpravy možných sankcí ukládaných fyzickým osobám je česká právní úprava komplexnější. Obsahuje totiž větší škálu rozdílných druhů trestů. Vyzdvihla bych především trestní sankci obecně prospěšných prací, kterou shledávám jako jednu z vhodnějších sankčních prostředků ukládaných za přečin nebezpečného vyhrožování.

Stejně jako v české právní úpravě se bere při ukládání trestních sankcí zvláštní ohled na mladistvé.

Právnícké osoby mohou být trestány zákazem přímého či nepřímého výkonu jedné nebo více profesí nebo společenských činností, pokud byl v rámci takové činnosti trestný čin spáchán. Takto mohou být potrestány natrvalo nebo na dobu až pěti let. Další sankcí může být peněžitý trest, jehož maximální výše platné pro právnícké osoby je pětikrát vyšší, než je stanoveno pro fyzické osoby. Právníckým osobám lze uložit jako sankce i konfiskace věci, které bylo použito při páchání trestného činu nebo věci, která byla jako produkt trestné činnosti. Dále pak je možno uložit trvalé či maximálně pětileté vyloučení z veřejných zakázek, trvalé či maximálně pětileté vyloučení z veřejných obchodů, zákaz po dobu až pěti let vydávat šeky (krom těch umožňující stažení fondů nebo certifikovaných šeků) a užívání platebních karet.

Na rozdíl od české trestní úpravy pak může být právnícká osoba dále sankciována umístěním pod soudní dozor na maximum pěti let, trvalým či pětiletým uzavřením jedné nebo více provozoven společnost, bylo-li jich spácháno k trestnému činu nebo uveřejněním rozsudku v tisku nebo elektronickým prostředkem. V případě, že je vyhrožováno bez podmínky smrti nebo vyhrožováno s podmínkou, může být uložen trest rozpuštění, pokud byla právnícká osoba vytvořena za účelem spáchat zločin nebo kde zločin či přečin trestán odnětím svobody na tři roky a déle, pokud se právnícká osoba odchytila od své činnosti, aby se trestného činu dopustila.²¹⁷ Domnívám se, že na rozdíl od úpravy sankcí fyzických osob je francouzská trestní úprava sankcí ukládaných právníckým osobám za trestný čin vyhrožování vhodnější než česká právní úprava. Obsahuje totiž větší počet sankcí, které lze ukládat, a zároveň jsou tyto sankce přísnější, než v českém trestním právu. To považuji za žádoucí zejména z důvodu, že vyhrožování páchané právníckou osobou může být závažnější z hlediska nebezpečnosti pro společnost než vyhrožování fyzickou osobou.

²¹⁷ Article 222-18-2, 131-38, 131-39: Code penal, version consolidée au 6 août 2018

Závěr

Cílem mé diplomové práce bylo podrobné rozebrání jednotlivých složek trestného činu nebezpečného vyhrožování. V návaznosti na tento popis obsažený v prvních čtyřech částech mé diplomové práce a komparaci s francouzskou právní úpravou obsaženou v části páté jsem dále měla v úmyslu posoudit současnou právní úpravu trestného činu nebezpečného vyhrožování.

Historický vývoj úpravy trestného činu nebezpečného vyhrožování reagoval jednak na vývoj v rámci české společnosti, ale také na vývoj v rámci práva Evropské unie. Tento vývoj byl tedy kontinuální, na rozdíl od vývoje trestného činu vyhrožování ve francouzském právu. Osobně shledávám českou právní úpravu trestného činu nebezpečného vyhrožování aktuální. V některých ohledech by však mohlo dojít ke změnám, které by zpřesnily jak zařazení tohoto trestného činu v rámci trestněprávní úpravy, tak jeho skutkovou podstatu.

V rámci zařazení trestného činu nebezpečného vyhrožování do trestněprávní úpravy bych pozitivně hodnotila zařazení trestného činu nebezpečného vyhrožování mezi přečiny, neboť se dle mého názoru jedná o méně závažný trestný čin. Toto podporuje i komparace s francouzskou právní úpravou, kde zákonodárce taktéž trestný čin vyhrožování zařadil do skupiny trestných činů, které jsou z hlediska závažnosti až na druhém místě po zločinech.

Nicméně z hlediska systematiky v rámci zvláštní části TrZ bych navrhla změnu zařazení trestného činu nebezpečného vyhrožování do hlavy II. zvláštní části TrZ. Individuální objekty jednotlivých trestných činů obsažených v této hlavě jsou dle mého názoru blíže individuálnímu objektu trestného činu nebezpečného vyhrožování, než je tomu u individuálních objektů trestných činů obsažených v hlavě X. zvláštní části TrZ. Dále je zde přímo chráněn jednatel a jeho zájmy, což také odpovídá individuálnímu objektu trestného činu nebezpečného vyhrožování. Naproti tomu v hlavě X. zvláštní části TrZ je obsažena ochrana skupinových zájmů. Domnívám se, že by se pak trestný čin nebezpečného vyhrožování mohl zařadit do dílu 2. hlavy II. zvláštní části TrZ, neboť má dle mého názoru objekt přečinu nebezpečného vyhrožování blízko požadavku ochrany osobnosti. Touto změnou by trestný čin nebezpečného vyhrožování získal na důležitosti v rámci systematiky TrZ. To by pak odpovídalo důležitosti trestného činu vyhrožování, kterou tomuto trestnému činu ve značné míře přikládá francouzský zákonodárce.

Pokud jde o samotnou skutkovou podstatu trestného činu nebezpečného vyhrožování, domnívám se, že je upravena objektivní a subjektivní stránka dostatečně. Zákonodárce se dále rozhodl učinit za tento trestný čin odpovědnou i právnickou osobu, což je dle mého názoru správné. Stejně tomu tak je v úpravě trestného činu vyhrožování ve Francii. Pokud jde

o kvalifikovanou skutkovou podstatu, viděla bych zde možnost rozšíření výčtu skutečností podmiňujících použití vyšší trestní sazby. Doplnila bych totiž podmínku spáchání tohoto trestného činu „na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání“. Tato úprava by navázala na čl. 1 a čl. 3 Listiny základních práv a svobod, které zaručují rovnost a zákaz diskriminace. Po nějaký čas byla tato podmínka obsažena i ve francouzském právu. Jinak je však celkově česká právní úprava z hlediska úpravy důvodů podmiňujících použití vyšší trestní sazby celkově komplexnější a také více reaguje na potřeby společnosti než je tomu ve Francii.

Velmi důležitou částí úpravy trestného činu nebezpečného vyhrožování je stanovení sankcí, které je možno za tento přečin uložit. Při komparaci s francouzskou právní úpravou jsem došla k závěru, že je z pohledu úpravy možných sankcí ukládaných fyzickým osobám česká právní úprava komplexnější, jelikož obsahuje totiž větší škálu rozdílných druhů trestů. Z hlediska sankcí uvedených ve skutkové podstatě trestného činu vyhrožování bude tento čin trestán přísněji ve Francii než v České Republice. Výši trestu odnětí svobody stanovenou u trestného činu nebezpečného vyhrožování však shledávám dostačující.

Po zhodnocení jednotlivých sankcí, které je možno za trestný čin nebezpečného vyhrožování uložit, bych jako nejúčinnější viděla uložení podmíněného odsouzení k trestu odnětí svobody za současného předpokladu uložení přiměřených omezení a povinností a dále za stejného předpokladu trestu obecně prospěšných prací. Tak se docílí výchovného působení na pachatele. Z hlediska zabránění v dalším páchání trestného činu pak přichází v úvahu i nepodmíněný trest odnětí svobody.

V souvislosti s ustanovením skutkové podstaty trestného činu nebezpečného vyhrožování bych dále zvážila návrat ke stanovení peněžitého trestu místo zákazu činnosti. Trest zákazu činnosti totiž nepovažuji za vhodný jak z hlediska zábranné, tak z hlediska výchovné funkce trestu. Peněžitý trest sice taktéž nezabrání pachateli v dalším páchání trestného činu, jeho výchovná funkce je dle mého názoru vyšší. I ze statistik můžeme vidět, že se četnost ukládání peněžitého trestu za tento trestný čin na rozdíl od ukládání trestu zákazu činnosti zvyšuje. Toto podporuje i komparace s francouzskou právní úpravou, ve které je za vyhrožování stanoven trest odnětí svobody a trest peněžitý.

U mladistvých pak považuji za nejvhodnější ukládání trestních opatření za současného uložení výchovných opatření. Nejvhodnější je pak dle mého názoru uložení trestu obecně prospěšných prací a domácího vězení. Pokud jde o ochranná opatření, mělo by se využívat nejvíce sankce ochranného léčení. U právnických osob je dle mého názoru nejúčelnějším

především peněžitý trest a trest zákazu činnosti, neboť tyto budou pro právnickou osobu nejcitelnější. Na rozdíl od úpravy sankcí fyzických osob je francouzská trestní úprava sankcí ukládaných právnickým osobám za trestný čin vyhrůžování vhodnější než česká právní úprava, jelikož obsahuje větší škálu sankcí a zároveň jsou tyto sankce přísnější, což považuji za žádoucí z hlediska nebezpečnosti páchaní tohoto trestného činu právnickou osobou.

Seznam zkratk

TrZ	Zákon č. 40/2009, trestní zákoník
TZ	Zákon č. 140/1961, trestní zákon
ZSVM	Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů
TOPO	Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim
TrŘ	Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním

Seznam použitých zdrojů

1. Seznam použité literatury

JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges), 976 s. ISBN 978-80-7502-236-3.

ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRÍVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*. 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016., 1052 s. ISBN 978-80-7552-358-7.

ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

ŠÁMAL, Pavel, František PÚRY a Stanislav RIZMAN. *Trestní zákon: komentář*. 6., dopl. a přeprac. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. Komentované zákony (C.H. Beck). ISBN 80-7179-896-7.

DRAŠTÍK, Antonín. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-790-4.

Zákon o soudnictví ve věcech mládeže: komentář. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2011. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-350-9.

ŠÁMAL, Pavel. *Trestní odpovědnost právnických osob: komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2018. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-592-3.

2. Seznam použitých internetových zdrojů

Článek "*Two guilty over abusive tweets to Caroline Criado-Perez*" ze dne 7. 1. 2014, dostupné na <http://www.bbc.com/news/uk-25641941>

Statistické listy Ministerstva Spravedlnosti: Přehled o pravomocně vyřízených fyzických osobách podle paragrafů (odsouzených + vyřízených jinak) z let 2015, 2016, 2017, dostupné na <https://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

Statistické listy Ministerstva Spravedlnosti: Přehled o pravomocně vyřízených právnických osobách podle paragrafů (odsouzených + vyřízených jinak) z let 2016, 2017, 2018, dostupné na <https://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

Statistické listy Ministerstva Spravedlnosti: Oběti trestných činů - právní předpis TRZ2009 z let 2015, 2016, 2017, dostupné na <https://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

3. Seznam použitých právních předpisů a související dokumenty

Zákon č. 86/1950 Sb., Trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 56/1965 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon č. 140/1961 Sb.

Zákon č. 134/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 306/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, a některé další zákony

Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 183/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů 183/2016

Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 345/1999 Sb., Ministerstva spravedlnosti, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů

Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky

Sdělení č. 104/1991 Sb., o sjednání Úmluvy o právech dítěte

Důvodová zpráva k zákonu č. 134/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, č. 134/2002 Dz

Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, č. 40/2009 Dz

Důvodová zpráva k zákonu č. 183/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů 183/2016, č. 183/2016 Dz

4. Seznam použité judikatury

Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 19. 5. 1921, sp. zn. Kr II 158/21s

Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 13. 6. 1930, sp. zn. Zm I 695/29

Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 4. 3. 1931, sp. zn. Zm I 445/30

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 24. 8. 1960, sp. zn. 6 Tz 19/60

Rozhodnutí Vojenského obvodového soudu ze dne 14. 2. 1962, sp. zn. 3 T 71/62

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 11. 4. 1963, sp. zn. 4 Tz 12/63

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 2. 12. 1965, sp. zn. 9 Tz 30/65

Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 25. 6. 1970, sp. zn. 2 Tz 8/70

Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 22. 1. 1971, sp. zn. 3 Tz 140/70

Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 30. 6. 1971, sp. zn. 2 Tz 41/71

Rozsudek Okresního soudu v Šumperku ze dne 17. 7. 1975, sp. zn. 1 T 135/75

Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 28. 5. 1976, sp. zn. 4 To 13/76

Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 1. 3. 1977, sp. zn. 5 Tz 23/77

Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 5. 1. 1979, sp. zn. 11 Tz 88/78

Rozsudek Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 25. 4. 1979, sp. zn. 7 To 14/79

Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 10. 11. 1982, sp. zn. 1 Tz 27/82

Rozsudek Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 26. 1. 1983, sp. zn. 6 To 39/82

Rozsudek Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 18. 7. 1985, sp. zn. 11 To 51/85

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. 10. 1990, sp. zn. 7 Tz 44/90

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 3. 1994, sp. zn. Tzn 57/93

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 1. 1998, sp. zn. 10 To 143/97

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 11. 2002, sp. zn. 5 Tdo 909/2002

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 3. 2004, sp. zn. 5 Tdo 253/2004

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2004, sp. zn. 11 Tdo 1003/2004

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 1. 2006, sp. zn. 3 Tdo 1371/2005

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2007, sp. zn. 7 Tdo 492/2007

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2007, sp. zn. 7 Tdo 799/2007
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 6. 2008, sp. zn. 11 Tdo 250/2008
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 3. 2010, sp. zn. 8 Tdo 254/2010
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2010, sp. zn. 8 Tdo 237/2010
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 8. 2010, sp. zn. 8 Tdo 940/2010
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2011, sp. zn. 8 Tdo 1032/2011
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2012, sp. zn. 7 Tdo 1524/2011
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2012, sp. zn. 11 Tdo 603/2012
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 7 Tdo 902/2012
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 4. 2013, sp. zn. 8 Tdo 308/2013
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 10. 2013, sp. zn. 3 Tdo 1042/2013-23
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 4. 2014, sp. zn. 7 Tdo 476/2014-26
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 7. 2014, sp. zn. 8 Tdo 1415/2013
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 10. 2014, sp. zn. 3 Tdo 1360/2014
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 3. 2015, sp. zn. 7 Tdo 149/2015-25
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 10. 2015, sp. zn. 3 Tdo 1229/2015-21
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2015, sp. zn. 7 Tdo 1178/2015-24
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 1. 2016, sp. zn. 3 Tdo 1450/2015-53
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 5. 2016, sp. zn. 7 Tdo 498/2016
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 2. 2017, sp. zn. 6 Tdo 87/2017
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2017, sp. zn. 3 Tdo 89/2017
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2017, sp. zn. 6 Tdo 419/2017
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2007, sp. zn. 7 Tdo 492/2007
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 8. 2017, sp. zn. 3 Tdo 961/2017
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 10. 2017, sp. zn. 3 Tdo 776/2017
Judikatura byla čerpána z informačních systémů ASPI a Beck-online

5. Seznam použité zahraniční literatury

P. Conte, *Droit pénal spécial* : LexisNexis, Manuels, 5th ed., 2016

Merle et A. Vitu, *Traité de droit criminel*, t. III, *Droit pénal spécial*, A. Vitu, vol. 2: Cujas, 1982

V. Malabat, *Droit pénal spécial*, Dalloz, coll. (Hypercours), 7th ed., 2015

M. L. Rassat, *Droit pénal général*, Dalloz, 2018

B. Bouloc, *Droit penal general*, Dalloz, 25th edition, 2017

P. Béghin, LexisNexis JurisClasseur Pénal Code, Fascicule 20: Menaces, 2017

Literatura byla čerpána z elektronických systémů dostupných na <https://www-dalloz-bibliotheque-fr.lama.univ-amu.fr/> & <https://www.lexis360.fr/home.aspx>

6. Seznam použitých zahraničních právních předpisů

Resolution of the Council 95/C 327/04 of 23 November 1995 on the protection of witnesses in the fight against international organized crime, dostupné na <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c1099a60-f8a9-4197-aff7-8a6003cbae0>

A/RES/44/25, November 20 1988, Convention on the rights of the child, dostupné na <http://www.un.org/documents/ga/res/44/a44r025.htm>

Code pénal, d'après le texte officiel promulgué par l'ordonnance du 28 avril 1852 avec les modifications qu'y a introduites la loi du 18 avril 1863 dostupné na <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6319429v/f21.image>

LOI no 92-684 du 22 juillet 1992 portant réforme des dispositions du code pénal relatives à la répression des crimes et délits contre les personnes (1), OJFR 25 juillet 1992, dostupné na <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000540288&dateTexte=&categorieLien=id>).

Code pénal, version consolidée au 6 août 2018, dostupné na <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006070719&dateTexte=20180812>

Penal code as updated on October 12th 2005 dostupné na [file:///C:/Documents%20and%20Settings/user/Dokumenty/Downloads/Code_33%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/user/Dokumenty/Downloads/Code_33%20(1).pdf)

Ordonnance n°2000-916 du 19 septembre 2000 portant adaptation de la valeur en euros de certains montants exprimés en francs dans les textes législatifs, OJFR 22 septembre 2000, dostupné na https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do;jsessionid=2D7ACD8FBA6AB54FA131A2C42C0CC2B4.tplgfr28s_1?cidTexte=JORFTEXT000000219672&dateTexte=20180808

Loi n°2004-204 du 9 mars 2004 portant adaptation de la justice aux évolutions de la criminalité, OJFR 10 mars 2004, dostupné na

https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do;jsessionid=981962D0E0DD0689141A436E84E96688.tplgfr28s_1?cidTexte=JORFTEXT000000249995&dateTexte=20120807.

Loi n°2001-504 du 12 juin 2001 tendant à renforcer la prévention et la répression des mouvements sectaires portant atteinte aux droits de l'homme et aux libertés fondamentales], OJFR 13 juin 2001, dostupné na

https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do;jsessionid=2D7ACD8FBA6AB54FA131A2C42C0CC2B4.tplgfr28s_1?cidTexte=JORFTEXT000000589924&dateTexte=20040309.

LOI n° 2010-769 du 9 juillet 2010 relative aux violences faites spécifiquement aux femmes, aux violences au sein des couples et aux incidences de ces dernières sur les enfants (1)], OJFR 12 août 2010, dostupné na

https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do;jsessionid=2D7ACD8FBA6AB54FA131A2C42C0CC2B4.tplgfr28s_1?cidTexte=JORFTEXT000022454032&dateTexte=20180812.

LOI n°2017-86 du 27 janvier 2017 relative à l'égalité et à la citoyenneté, OJFR 28 janvier 2017, dostupné na

https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do;jsessionid=2D7ACD8FBA6AB54FA131A2C42C0CC2B4.tplgfr28s_1?cidTexte=JORFTEXT000033934948&dateTexte=20170128

Ordonnance n° 45-174 du 2 février 1945 relative à l'enfance délinquante. Version consolidée au 27 août 2018, dostupné na

<https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=LEGITEXT000006069158>

7. Seznam použité zahraniční judikatury

Cass. crim., Sept. 20th 2016, n° 15-84.746

Court of Appeal of Toulouse, July 29th 1871

Cass. crim., 21 févr. 1991, n° 87-85.081

Tribunal correctionnel de Paris, Feb. 16th 1973

Cass. crim., Feb. 27th 2013, n° 11-88.189

Cass. crim., oct. 24th 2007, n° 07-83.726

Cass. crim., Feb. 26th . 2002, n° 01-83.545

CA Agen, Feb. 17th . 2005, n° 04/00380-A

Cass. crim., June 9th 2004, n° 03-83.718

CA Aix-en-Provence, March 8th 2004, n° 2004-243612

Cass. crim., May 6th 2002, n° 01-85.107

Judikatura z <https://www.legifrance.gouv.fr/initRechJuriJudi.do>

8. Seznam ostatních zdrojů

VISINGER, R. Jak postihovat stalking? Zamyšlení nad novou právní úpravou. Trestněprávní revue. 2009, č. 11, s. 334

Smejkal Vladimír, Nebezpečné vyhrožování a pronásledování, článek ze dne 22. 9. 2015, RoLi. 2015, číslo 9, strana 27

Trestný čin nebezpečného vyhrožování podle § 353 tr. zák.

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá podrobným rozбором a popisem trestného činu nebezpečného vyhrožování s cílem posouzení současné právní úpravy tohoto trestného činu. Za tímto účelem bylo použito českých i zahraničních zdrojů.

Diplomová práce je rozdělena do pěti částí. V první části jsou popsány jednotlivé úpravy, kterými trestný čin nebezpečného vyhrožování prošel až do současnosti.

V druhé části je přečin nebezpečného vyhrožování kategorizován z hlediska jeho závažnosti a systematiky trestního zákoníku. Dále jsou podrobně popsány jednotlivé znaky skutkové podstaty se zaměřením na způsobnost výhrůžky vzbudit důvodnou obavu. V neposlední řadě jsou popsány jednotlivé pojmy obsažené v základní a kvalifikované skutkové podstatě.

Třetí část je věnována popisu jednotlivých druhů trestních sankcí, které je možné za přečin nebezpečného vyhrožování uložit dospělým fyzickým osobám, mladistvým a právníckým osobám. Hlavní zaměření této části je na zhodnocení účinnosti ukládání jednotlivých sankcí. Dále jsou v rámci této části popsány i jednotlivé způsoby zániku trestní odpovědnosti.

Čtvrtá část je zaměřena na možnosti jednočinného souběhu trestného činu nebezpečného vyhrožování s jinými trestnými činy.

V páté části je popsána francouzská právní úprava trestného činu vyhrožování z hlediska historického vývoje, kategorizace, popisu skutkové podstaty a trestněprávních sankcí, které lze ukládat. V rámci celé této části je kladen důraz na srovnání české právní úpravy přečinu nebezpečného vyhrožování.

Závěr této diplomové práce obsahuje výsledky zhodnocení právní úpravy trestného činu nebezpečného vyhrožování. Popisuje návrhy možných změn současné právní úpravy tohoto přečinu a zabývá se výsledky komparace s francouzskou právní úpravou.

Klíčová slova: nebezpečné vyhrožování, důvodná obava, trestněprávní sankce

The offence of dangerous threatening pursuant to Section 353 of the Criminal Code

Abstract

This master thesis focuses on the detailed analysis and description of the criminal offence of dangerous threatening with the goal to evaluate the current legal regulation of this criminal offence. For this purpose, Czech and foreign sources were used.

This master thesis is divided into five parts. The first part describes individual regulations which amended the criminal offence of dangerous threatening up to the present.

In the second part, the misdemeanour of dangerous threatening is categorised from the point of view of seriousness and systematic nature of the Criminal Code. In addition, the specific features of the merits of the criminal offence are described with the focus on the possibility to raise legitimate concern. Last but not least, the individual terms which are included into the basic and qualified merit of the criminal offence are described.

The third part is dedicated to the description of individual types of criminal penalties which can be imposed for the misdemeanour of dangerous threatening on adults, minors and legal entities. The main focus of this part is on the evaluation of the effectiveness of imposing individual penalties. In addition, the specific ways of expiration of the criminal responsibility are described in this part.

The fourth part focuses on the possibilities of one act concurrence of the criminal offence of dangerous threatening and other crimes.

The fifth part describes the French legal regulation of the crime of threatening from the point of view of historical development, categorisation, description of the merit of crime and the criminal penalties which can be imposed. Throughout this part the emphasis is on the comparison with the Czech misdemeanour of dangerous threatening.

The conclusion of this master thesis contains the evaluation results of the legal regulation of the criminal offence dangerous threatening. It describes the suggestions for possible changes of the current legal regulation of this criminal offence and includes the results of the comparison with the French legislation.

Key words: dangerous threatening, legitimate concern, criminal penalty